

Litera 13

Revistă manifest

Prost - modernism

Mihai VINTILĂ

Mi-am ascuțit toate creioanele
Să trag cuvintele în țeapă
Să omor ce-i de prisos
Din populația miilor de poezii proaste.
Gumele au vrut
Să șteargă cuvintele păroase
Care cu blana lor
Împiedicau ochii la mângâiere.
Ar fi trebuit să tai toți copacii
Pentru creioanele
De care aveam nevoie
Și atunci m-am gândit
Să dau toată puterea unui cuvânt
Pe care și un prost-modernist l-ar înțelege:
Delete.

Cuprins

2 - Codruța Tudoriu primește premiul al-II-lea pentru proză la Festivalul Internațional de Creație *Poesis*, Trei membri *Litera 13* la întâlnirea literară despre Nikos Kazantzakis, *Litera 13* prezintă la omagierea lui Eminescu, 3 - *Între postmodernism și prost-modernism* - Mihai VINTILĂ, 4 - Pentru adevăr, le devin dușman până și extratereștrilor - Zeno HALUPA, 5 - *De ce moare poezia de azi* - Virgil ANDRONESCU, 6 - *Literele și dirigitorul* - Angela BURTEA, 7 - *Un bob de lumină* - Christian W.SCHENK, 8 - *Culese de pe... redutele Plevnei* - Vergil MATEI, 9 - Premiile pentru Poezie Nora Iuga, ediția I-a, 2017, Festivalul Internațional de Creație Literară *Titel Constantinescu*, ediția a X-a, 10 - 11 - BRĂILA (1914-1916) *III. Oamenii politici brăileni* - prof. Adriana GRIGORESCU, 12 - *Generația scriitorilor fără cititori* - Dan HAȘDEAN, 13 - 14 - *De vorbă cu o carte* - prof. Jenică CHIRIAC, 15 - *Cronicile pricopsitului* de Jenică CHIRIAC - Lucia PĂTRAȘCU, 16 - 17 - *TEATRU* de Ion BĂLAN - Dumitru ANGHEL, 18 - Evenimente culturale brăilene, ianuarie - martie 2017, Zig-Zag - Mihai VINTILĂ, 19- 20 - *Poezia prea puțin cunoscută a lumii* - A.G.SECARĂ, 20 - Festivalul Internațional al Aforismului, 21 - Poezie - Irina ANGHEL, 22 - Poezie - Luminița DASCĂLU, 23 - Semnal, 24 - *Dragobetele sărută fetele* - emoționant eveniment folcloric organizat în comuna *Siliștea*, județul Brăila - Virgil ANDRONESCU.

Codruța Tudoriu primește Premiul al-II-lea pentru proză la Festivalul Internațional de Creație *Poesis*

Festivalul Internațional de Creație *Poesis* inițiat de revista și editura *Salonul literar*, Fundația Social-Culturală *Miorita* și Liga Scriitorilor din Vrancea-1998 (director Culita Ioan Usurelu), împreună cu de revista (on line) *Grai românesc*, editura *Liric-Graph* și de Associazione *Poesis* Taranto - Italia (director- Giovanni Monopoli) a oferit premiul II la secțiunea proză Codruței Tudoriu, membră a Mișcării *Litera 13*.

Trei membri *Litera 13* la întâlnirea literară despre Nikos Kazantzakis

Virgil Andronescu, Alexandru Costin Tudor și Mihai Vintilă au fost prezenți la întâlnirea literară de la *Poem Caffè* din Brăila de luni 30 ianuarie 2017 unde s-a discutat despre romanul Alexis Zorba (*Zorba grecul*) de Nikos Kazantzakis.

Litera 13 prezintă la omagierea lui Eminescu

Membrii Mișcării *Litera 13* au depus flori la statuia dedicată lui Mihai Eminescu din Grădina Publică din Brăila. Au participat Zeno Halupa, Virgil Andronescu și Alexandru Halupa.

Director onorific: Ion Bălan (membru U.S.R.) **Redactor șef:** Mihai Vintilă (membru U.Z.P.R.)
Secretar: Alexandrina Iordache.

Rubrici: Dumitru Anghel (membru U.S.R.), Hugo Măcăineanu (membru U.A.P.), Alexandru Halupa, Virgil Andronescu, A.G. Secară (membru U.S.R.), Lucia Pătrașcu, Frimu Ghinea, Nicolae V. Sălcișoara, Zeno Halupa.

Editura InfoEST. Redacția: Str. Principală, nr. 2, com. Siliștea, jud. Brăila, Cod poștal 817140
 E-mail office@infoest.ro vintilamihai@yahoo.co.uk

ISSN 2393 – 1248 , ISSN-L 2393 – 1248

Între postmodernism și prost-modernism

Suntem asaltați de la o vreme de poezia proastă. E ca mizeria care nu poate fi curățată de pe parbriz decât dacă folosești chimicale puternice. Toată această *pseudo-poezie* pusă sub semnul *postmodernismului* nu face decât a contura diferențele imense dintre postmoderniștii autentici precum Alexandru Mușina, Florin Iaru, Ioan Es. Pop și noua generație care se chinuie să scrie aparent la fel. Dacă la primii aveam o inovație a limbajului, ascunderea unor mesaje în *textualism* căutat, o ironie bazată pe o cultură bine aprofundată la noua generație poetică nu avem decât o mângă cleioasă ascunsă sub o mare de zgură în vorbe.

Volum după volum, această ...moarte a poeziei, nu poate fi pusă decât sub o singură umbrelă *prost-modernismul*. Diferența majoră între *prost-modernism* și *postmodernism* este lipsa de cultură. Acolo unde postmoderniștii citeau *prost-moderniștii* citează cu aproximație, acolo unde primii gândeau ultimii se aruncă în cuvinte ale căror sensuri nu le înțeleg. Mai mult, acest *prost-modernism* pare a adopta partea întunecată a DEX-ului ca formă de exprimare. Se speră că sub potopul de înjurături, de cuvinte la limita limbajului se va aglutina un alt fel de poezie. Ei bine aici au dreptate. S-a conturat poezia născută moartă, poezia fără metaforă, viziunea fără limbaj. Citim o poezie plată și răsuflată ca ziarul de acum două zile. În tot acest univers de *zbatere poetică* reviste de prestigiu nu fac decât să încurajeze *prostia, micimea, urâtul estetic* doar din dorința stupidă de a fi pe val. Deși au mari probleme cu echilibrul se cred ...*surfiștii mării* literare de azi.

Mihai VINTILĂ

Lansare după lansare, carte după carte construiesc un *univers schizoid* unde *mediocritatea se joacă de-a geniul literar* și unde *gașca* ține loc de public. Cititorul este bulversat de *idiotenii*. Citește cronici literare unde speră a afla o boabă de adevăr, dar în ele nu găsește decât un metalimbaj care nu face decât să-l adâncească în confuzie. Este o stare de decădere culturală pe care el nu o înțelege. Frumoasa limbă română se chinuie să supraviețuiască și falșii idoli literari sunt vânduți ca mari speranțe de ...Premiu Nobel. Totul este într-o ceață unde valorile adevărate se ascund, trăiesc în carapacea lor sfioși și condamnați la marginalism.

Duhoarea ne este vândută drept poezie, iar cititorul obosit și abrutizat caută izbăvirea în altă parte. Revistele literare își pierd pas cu pas din suflu, poezia se ofilește, iar *marii promotori* ai *mediocrității* pozează frumos la ziar alături de *glorii efemere*. *Prost-modernismul omoară cartea, poezia nu se mai recită ci se scuipă printre dinți.*

Indiferent de ce credeți dumneavoastră eu unul prefer să mă întorc la poezia adevărată, să lupt cu toate mijloacele literare împotriva *prost-modernismului* ca împotriva unui cancer care a cuprins organismul slăbit al literaturii noastre. Dacă copiii viitorului nu se vor mai putea bucura de subtilitatea unui text poetic va fi pentru că noi am eșuat *sub muntele de copaci tăiați degeaba* doar pentru ca unii să poată fi mândrii deținători de ISBN-uri.

Abonamente

Prețul unui abonament este de **50 de lei**.

- primiți 8 numere din revista *Litera 13*,
 - primiți un exemplar din volumul *România văzută dintr-un colț de Bărăgan* cu autograf.
 - include expediția la adresa dumneavoastră.
- Abonamentele sunt valabile în România.

Trimiteți un mandat poștal pe adresa redacției pe numele Mihai Vintilă.
sau direct prin bancă la :
APRIROTECH S.R.L.
ING BANK Office Brăila
IBAN RO19 INGB 0000 9999 0545 4879
J9/622/2015 , CUI 35259181
Trimiteți confirmarea plății pe e-mail-ul redacției.

Pentru adevăr, le devin dușman până și extraterestrilor

Iubitorilor de artă adevărată, acest articol este conceput pentru a trezi conștiințe și pentru a ilustra cât de nocive sunt javrele postmodernismului. A nu se înțelege greșit: nu curentul literar este de vină pentru ceea ce se întâmplă cu literatura noastră, ci vinovați sunt parvenii și avortonii care vor să se afirme într-un domeniu în care n-au ce să caute. Postmodernismul a oferit literaturii noastre niște poeți de excepție (Ioan Es. Pop, Alexandru Mușina etc.), însă ne-a oferit și infecții.

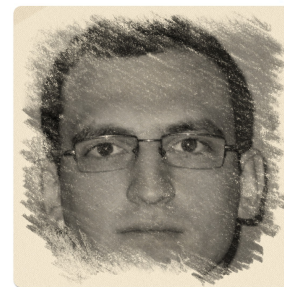
În prezent, orice *mucoasă* se crede poetă doar pentru că este prietena unui tip care-l cunoaște pe amicul unui alt prieten, rudă cu criticul de la Țiovârnițel, însă fără a sta să se gândească: *Dumnezeule, am talent? Ai însământat în suflitul meu talantul poeziei sau sunt doar o mizerie de epigon a unei alte mizerii de epigon...*

O astfel de persoană începe să scrie poezie fără a avea însă o cultură masivă, situație care sfârșește, logic, în ridicol și prostie. Depravarea merge și mai departe. Scriind fără instruirea corespunzătoare, fiecare ... *mâță* de genul acesta crede că *revoluționează* literatura română și universală, dar când un om cult citește porcăriile lipsite de filonul poetico-filosofic necesar, își dă seama cu ce tip de cancer are de-a face.

Nu se apelează la critici bine pregătiți, ci doar la cei care, dorind să nu ofenseze pe nimeni, fac tot felul de compromisuri. Aceștia, în loc să spună despre cartea respectivă dacă este *un dezastru sau o bijuterie*, o gâdilă în talpă, vorbesc de nuanțele ei, de cotor, de ISBN, de formatul paginii, de ... nimicuri. Adică, undeva între vrăjeala de Buftea și frecția la un picior de lemn. Un critic adevărat, care se respectă, trebuie să spună dacă este bună sau nu o carte, nu să ne ia cu zăhărelul, că și așa plesnim de la atâta... *diabet literar*. Parafrazându-l pe Ion Vineanu, *jos cu criticii, căci s-au prostituat*.

Toți (nebunii) o încurajează, creează un mit în jurul ei, luptă pentru ea, cară marmură pentru pedestalul ei. De obicei, o dezechilibrată de acest rang este influențată de un guru mai ticălos decât ea, eventual un șomer frustrat, depresiv, care trăiește de pe o zi pe alta și care se crede victimă de serviciu a sistemului... Știți tipologia. Și ce face el? Îi recomandă (impune) toți autorii nuli, care sunt din aceeași sectă ca și el. Și ce ușor este să corupi minți fragede și nepregătite, doar ați văzut ce-a putut face Charles Manson din niște tineri... Și dacă tot vorbim de tineri, ce Rimbaud, Thomas Chatterton sau Labiș? Gunoaie. Ea este cireașă de pe tort acum, această disperată de premii literare, care încă nu l-a citit pe Baudelaire.

Zeno HALUPA

Ea ne povestește, cu ajutorul *fragmentarismului*, *deliricizării* și *textualismului*, niște banalități, totul coroborat cu necesitățile fiziologice ale omului. Și mai are și nerușinarea să ne facă să credem că acestea sunt *opere*, *inovații*, *progres*, însuși *viitorul*.

Recunosc faptul că în ultimul timp am citit niște cărți care m-au făcut robul depresiei. Astfel, am aflat despre cum iese excrementul din anus, despre cum urina își ia adio de la vezică, despre cum uneia îi vine ciclul menstrual, despre cum unul își dă drumul..., despre cum altul recurge la malahie agresivă pentru detensionare (și toate exprimate printr-un limbaj golănesc, de mahala, suburban, de-ți crapă obrazul din cauza rușinii). Păi, domnișoară, domnișoară, tu, POETESĂ amară, lămurește-ne și pe noi în ce constă arta, când ne spui că, lunar, necuratul tău sânge îți curge din vagin în absorbant. Sunt curios. Chiar foarte curios. Și dezgustat. Și încă o dată curios. Poate e ceva incredibil în acest proces și noi nu vedem. Cine știe? Un altul ne vorbește de poluții nocturne, altuia îi miroase peste tot a flatulențe, altul se scobește în fund cu degetul arătător și se simte bine. Ca să nu mai spun că injuriile, vulgaritățile, cu băgări, scoateri, morți și răniți colcăie în aceste cărți, devenite latrine, cocini. Pe scurt, *poezia este victima unui crime premeditate*. Folosind un limbaj pentru care ar trebui trasi în țeapă pe mormântul lui Sorescu, javrele păduchioase se cred zeități, fenomene, în Olimpul lor de *premii luate pe picioare frumoase*.

O astfel de persoană este lovită de karma. Spuneți-i pronie divină, karma, legea compensației, efectul de bumerang, nu contează. După cum am menționat deja, disperarea după faimă și premii literare aduce persoana în cauză să trăiască o iluzie, frumos realizată de anturaj. Și merg lucrurile cât merg, dar *Dumnezeul poeziei* nu doarme, fiindcă citește din Eminescu. Totul se termină în genunchi atunci când versificatoarea de mână a treia suferă o înfrângere ca la Mohács, dând de un critic nemilos, care nu doar că spune adevărul, dar căruia îi place și să muște ca dracul din omul păcătos. Iar adevărul, ah, arde mai rău decât focul iadului. Atunci imperiul de carton dispăre sub ploaia de foc și pucioasă ce iese din gura criticului.

Cât despre bosumflata noastră botoasă, detronată și umilită până-n măduva absorbantului, ea pleacă cu coada între picioare, intrând în opoziția javrelor care încearcă să se impună de acum prin orice mijloace posibile, imposibile, paraimposibile și, desigur, penibile.

De ce moare poezia de azi

Am fost martorul multor lansări de carte și am cunoscut destui autori și *operele* acestora, de aceea îmi permit, în limita puterilor mele, să spun că, de fapt, în multe dintre aceste situații este vorba de o anumită *candoare* cu care unii cad în păcatul unui *malpraxis* ce implică o eroare în *creația* săvârșită, în exercitarea evolutivă a actului *liric* pe care-l expun. Această eroare nu este altceva decât o generare de prejudicii moral-sufletești asupra a tot ceea ce implică ideile și modalitățile consacrate de a scrie poezie. Dar am continuat să urmăresc foarte atent activitatea *literară* a *inovatorilor* (non-poeților), ajungând la concluzia că, din ce în ce mai mult, aceștia merită un interes profund dedicat! De ce? Pentru faptul că unii dintre aceștia, sub imboldul de turmă, apucă pe calea unui textualism feroce. Chiar dacă înaintează, mai mult sau mai puțin greoi, tot pe filonul liric al postmodernismului, renunțând la *zgura stilistică* și la *exprimările* cel puțin *triviale*, dacă nu de-a dreptul pornografice, totuși se mai face un pas înainte către o poezie acceptabilă. Alții, cei mai mulți dintre acești *poeți*, nu fac altceva decât să rămână, cu înrâncenare, captivi fenomenului poetic brut și brutal actual, *omorând poezia prin încărcarea excesivă cu gunoaie*, dintr-o *lipsă crasă de cunoaștere a modalităților literare de exprimare a mesajului artistic*: cu ajutorul *imaginilor expresive*, cu un *limbaj concentrat și decent*, cu *concursul*, în cea mai mare măsură a *afectivității, folosirii* (sau nu) a *rimei și ritmului*, se poate crea o *poezie de înalt rafinement liric*.

De cele mai multe ori, ascultând așa-zisa poezie postmodernistă, te gândești că ar fi fost mult mai reușită *opera literară* dacă textul ar fi unul de proză și *nu ar fi fost botezat* ca fiind creație literară în versuri, adică poezie. Nu sunt critic literar, dar am pretenția că judecata nu mă înșală în ceea ce-mi transmite auzul (de suflet nu mă îndoiesc nici răpus de glonț). Uneori, mă duc cu gândul în perioada poeziei anilor '80..., perioadă în care actul poetic se naștea din *metafore, parabole, comparații și alte forme de stil*, acestea îmbrăcând fericit inovativul joc de cuvinte. De la această axiomă s-a ajuns în zilele noastre la tot felul de *invenții absurde* ori pur și simplu la o focalizare a vocabularului, aceasta nu e de niciun folos pe termen lung *poeților și fanilor acestui nou stil cu iz golănesc*, ci, mai degrabă satisface momentan orgolii personale și ifose generate de un ego nemăsurat, *de o lipsă a lecturii*, a educației și, în definitiv, induse de *non-valorile societății de astăzi*.

Virgil ANDRONESCU

Așezarea cuvintelor într-o anumită ordine în propoziții sau a propozițiilor în frază, obținându-se doar *imaginea fotografică* a unei *poezii hologramice*, fără o elaborare a unei logici, a unei cursivități și searbădă în figuri de stil, *nu-mi mișcă în niciun fel sufletul, nu îmi încântă nici măcar auzul și nu o pot percepe ca fiind poezie!*

Rezum totul la ideea că nu este decât un tratament incorect sau neglijent aplicat de un autor unui text scris, producându-i prejudicii ireversibile.

Textualismul, înțeles și realizat ca *postmodernism*, nu ar trebui să existe decât la stadiul primar de manifestare a eu-lui, nefiind apanajul celor chemați pe tărâmul poetic. Sunt anumiți critici literari care dau o șansă celor chemați și o altă categorie de critici care combat cu tot arsenalul din dotare un asemenea mod de a face poezie. Ca să scrii poezie trebuie să ai organ de simț asupra a ceea ce se găsește dincolo de lumea fizică accesibilă tuturor, altfel nu poți fi decât *un ratat* ce-și pierde cursul ideatic pe drumuri pseudopoetice.

Nu ascund faptul că-mi plac *desfrânările* lirice, naufragiile, pentru puțin timp, de la normele dogmatice ale poeziei adevărate, dar nu înțeleg ca acestea să fie singurele desfătări și resorturi pentru poeții *post-moderniști* întâlniți pe toate drumurile. Poeții generației '80 nu abuzau și nu plictiseau cu *inovațiile*, în cele mai multe cazuri *nu băteau câmpii fără sens*, ci sistematizau niște concepte, deși aveau și aceștia o mare cantitate de *zgură*.

Conținutul, nu numai forma, a fost punctul forte al aceluia tip de poezie, ceea ce i-a ajutat pe *poeții optzeciști* să rămână o referință în literatura autohtonă. De la ei până la noi, cale lungă, aproape imposibil de străbătut din cauza *non-poeților* care *ucid arta* la orice colț de metaforă!

Literele și dirigitorul

Ce situație! Fusesem chemată la apel. Apelul se făcea într-o sală micuță, intimă aș putea spune, dar îmbâcsită de tutun. Încercam să țin capul cât mai sus pentru a inspira din când în când câte-o gură de aer venită de nicăieri. Voiam să nu bag în seamă disconfortul în care încăpusem cu ușurință, încercând să răsfoiesc o carte. Dintr-o dată, literele s-au împrăștiat în juru-mi. Cuvintele refuzau să se adune, fiindcă literele se jucau. Se săturaseră să stea cuminti, îmbrăcând haina impusă de scriitor. Avem nevoie de puțină libertate - au strigat ele în cor. Le-am privit nedumerită. Câtă forță! - mi-am zis. *Cât curaj încape în ele!*

- *Tocilaro! - a strigat cu putere un cuvânt dolofan. Ce nu-ți convine? Avem nevoie de libertate. Ne-am săturat să stăm dreți când tu ai chef de lectură. Acum e rândul nostru. Azi nu vrem să intrăm în hora ta! Azi, nu! Și nici mâine! Auzi, ne-am săturat!*

M-am uitat într-o parte, apoi în alta. Celelalte tăceau. Începu să bată în retragere, apoi să vină ușor spre mine. Cu pași mici, șovăielnici, dar veneau. Aveau un motiv anume pentru care erau nesigure în decizii.

- *Hei, unde vă duceți? Doar n-o să mă trădați tocmai acum! Nu, nu se poate. Avem dreptul la libertate. Trebuie să ne câștigăm un drept: dreptul libertății. Astăzi va fi ziua noastră liberă - strigă din toată puterea cuvântul dolofan.*

Aha, mi-am zis eu, acesta e șeful. Șeful răzvrătiților. Imediat am făcut câțiva pași înapoi, m-am rezemat de dulapul plin de dosare și mi-am ferit privirea de furia închipuitei puteri. Am întins apoi mâna spre o revistă. Mi s-a părut frumos colorată și am vrut să mă bucur de coloritul minunat al imaginilor dispuse cu rafinament în fiecare pagină, sperând să scap de gura Dolofanului. Am gândit cu mintea mea proastă că revolta lui se termină o dată ce mă vede că-mi croiesc alt drum. Greșit!

Dintr-un colț, o literă silfidă se mișca grațios de pe un picior pe altul. Îmbrăcată în rochie de borangic alb, ca o mireasă a primăverii, se juca cu pletele-i cârlionțate, mai mult să aibă o preocupare, decât să pară interesată de vocea dirigitorului. Câtă falsitate! Se vedea de la o poștă cât se victimiza, neștiind cât să dea pe-afară și cât să se abțină.

Indignată, am continuat să privesc pe paginile revistei, în speranța că îmi voi clăti retina într-un mod plăcut, uitând chiar și de mine. Nici n-am apucat să zâmbesc frumuseții care mi se deschidea altruist că Dolofanul îmi dădu peste mână, iar cuvintele se împrăștiară prin tot locul. Doar niște imagini revoltate din cauza presiunii impuse, începuseră a se apăra.

Angela BURTEA

- *Cu noi nu-ți merge! - strigară ele. Noi avem alt statut, tu vezi-ți de treaba ta și lasă-ne în pace. Știm bine care este menirea noastră. Cine îți dă dreptul de a ne împovăra și pe noi cu regulile tale?*

- *Cutezați a vă împotrivi dogmelor mele? Ați uitat că eu și surorile mele vă susținem? Nesocotitelor! Și cât v-am apreciat! Voi sunteți crema, sarea și piperul, dar fără noi omenirea ar fi oarbă. Ce-ar fi o imagine fără cuvinte? Vă rog să vă aliniați, altminteri nu-i de joacă.*

Resemnate, imaginile s-au adunat și s-au aliniat din nou, chiar dacă unele din culori păliseră.

- *Vreau să vă văd unite! - spuse mios dirigitorul. Vă adunați la apelul meu și vă risipiți, ca într-o vacanță, tot la comanda mea.*

Silfida începea să capete forță sub o altă oblăduire. Îi venea în forță și cu greutate una mai bătrâioară, unsă cu mai multe alifii spre a rezista ispitelor de tot felul. Întărea spusele silfidei, amenințând o biată literă apărută în context mai târziu. Nici celelalte n-au scăpat de amenințările ei. De, greutate mare când puiul stă pe lângă lup! Un semn de întrebare sparse gălăgia. Venit din lumea castelelor fărâmate de vremuri nestatornice, semnul privi mirat spre suratele lui. Părea că se metamorfozează, de parcă acum era întrebare, acum mirare, iar la urmă punct. Nu era nici de ieri și nici de azi prin sălile vaste ale cancelariilor, asemenea vânzătorilor de iluzii, iar rangul lui rămânea verde fiindcă deprinsese de la tinerețe meșteșugul datului din coate. Punct și de la capăt, altă poveste cu litere răzvrătite sau supuse, cu imagini de firmă și cuvinte bombastice sau deșelate de atâta folosință, cu sonorități mioritice auzite pe la asfințit de drum, dar niciodată pierdute pe drumurile tranziției românești. Litere, cuvinte, imagini și semne de punctuație asemănătoare oamenilor servili ori verticali. Alături de ele ne ducem veacul îmbrăcați în haina singurătății sau în alămuri, spre a rezista viforelor apărute la fiecare răscruce de drumuri. Oare?

Un bob de lumină

Fiecare nouă carte tinde spre *frumos*, încearcă să străpungă *marginile esteticului*, să le depășească asemenea unei raze de soare străpungând în zori de ziună liniștea infinitului nopților. Biografia Danei Borcea poate constitui materialul unui roman întreg.

Cu această carte, *Pe genunchii luminii* – titlu pe cât se poate de reprezentativ – Dana Borcea se află la debutul editorial, cu toate că mai publicase sporadic în câteva reviste și într-o antologie. Poezia ei ritualică, de continuă sugestie, provoacă stări metaforice de o adâncă trăire lirică, implicit sentimentală, și nu în cele din urmă profund socială. *Ridică-mi ochii către Tine, Doamne/Sau vino Tu sub pleoapele-mi greoaie/În Bărăgan este festin de toamne/ Și mintea mea s-a-ntunecat a ploaie/ Și mi s-au stins cuvintele-n cenușă/ Aleanul mi-a încărunțit pe cale/ E noaptea-ndoliată după ușă/ Iar zorile scriu cântece cu jale/ Desprinde-mă din coasta lumii Tale/ Să nu mai calc morminte de petale.*

Modalitatea de a se situa într-o expresie modernă este conjurația dintre o reflecție de tip *heideggerian* (aș spune chiar *noician*), glisată însă pe formulări modulare, care invită pe alocuri – prin construcțiile artizanale – mandalele, în care fragmentul articulează întotdeauna întregul, ca de exemplu în ultima strofă a poemului *La margine de an*: *Cu cât murim mai des se vede cerul/ Sclipind în mii de lacrimi căzute/ Iar în pustiul iernilor misterul/ Zvâcnește către rosturi nevăzute.*

Analiza poate fi extinsă, dorința de înnoire trebuie apreciată oricând și în orice condiții, chiar dacă dincolo de bunele intenții problema poeziei nu ține doar de lupta cu vitregiile impuse de destin, de dinamica proiectelor poetice, ci de faptul condiției apropierea poeziei de cea a ființei. Poezia se naște întotdeauna din relații interumane, sociale și nu în cele din urmă psihologice, în cele mai firești condiții; la urma urmelor, creatoarea săvârșește un act cosmogonic, demiurgic, căutând prin frământări noi valențe: *Din frământările atâtor gânduri/ Cu greu se mai desprinde o idee/ Tot caută în inimă intrânduri/ Să-i dea tristeții iz de orhidee.*

Tonul general al poeziilor, chiar dacă la prima vedere nu pare, este elegiac, ca o neliniște totală a existenței în care singura bucurie umană sunt cuvintele, cu care se pot scrie poeme, cu care se pot întocmi – deopotrivă – rugăciuni și blesteme.

Christian W. SCHENK

La Boppard pe Rin, ianuarie 2017

Poezia nu se face numai din emoții și din cuvinte, materia primă fiind mici fraze intercalate într-un global liric de un rafinament divin, fie prin *toamne de umbrele rupte*, fie prin *zări învăluite în singurătate*.

Se cuvine să mai scoatem în evidență o trăsătură a poeziilor din această carte și anume faptul că uneori poezia este cromatică, vizuală, senzuală, palpabilă, constând în sinteze de culori, parfumuri, stări materiale și imateriale. Tonalitatea dominantă a poeziei Danei Borcea este în primul rând descriptivă cu câteva elemente elegiac-misterioase. Alteori însă, în mod surprinzător – în sensul pozitiv al cuvântului – versurile sunt de o naivitate dezarmantă, scoțând în evidență înclinația poetei spre ludic..

Poeta pare să aibă *combustie* pentru un destin poetic întreg, iar *combustia poetică* nu se adună prin zgârcenie, ci se obține numai și numai prin risipire aidoma dragostei.

Poemele din *Pe genunchii lumii* ne arată că autoarea are o bogăție de lecturi asimilate într-un excepțional fond de sensibilitate, până la subtilele armonii ale unui curcubeu materializat în vers. În carte apare ideea de sublim, dezvoltată de un Friedrich Schiller, unde aflăm un autentic imn dedicat omului, fizic atât de ușor destructibil, dar cu o invincibilă putere morală în fața nesfârșitelor primejdii. Sublimul nu se întemeiază nicidecum pe învingerea sau suprimarea unei primejdii ce ne amenință, ci pe eliminarea ultimei condiții, singura în care poate exista primejdia pentru noi; căci sublimul ne învață să considerăm partea fizică a ființei noastre ca pe un lucru natural exterior, care n-are nimic și în niciun fel de a face cu adevărata noastră personalitate, cu eu-l nostru moral.

Catharsis-ul e cel care prin lacrimi ne purifică, ne curăță sufletul într-un sublim și frumosul care prin poem ne desparte de patimi, de invazia acaparatoare contingentului. Iată de ce fel de sublimă dovadă Dana Borcea!

Culese de pe... redutele Plevnei

Dorobanții – în permisie generală!

La Complexul muzeal dedicat Războiului de independență, printre redute, tranșee, șanțuri, prin foc și șpangi n-am văzut picior de oștean român. Peste tot puzderie de soldați ruși. Ici-colo, câte un luptător turc imortalizat într-o postură, vai-mama-lui. Parcă ghicindu-mi gândurile, ghidul mi se destăinuie ironic:

- *M-am interesat. În acea perioadă, bravii ostași români erau în... permisie!*

... La război, ca la război...

O, brad frumos!

Întâmplarea aceasta am consemnat-o în periplul la un memorial românesc. În fapt, o capelă ce includea un perete din marmură pe care erau gravate sute de nume de eroi români căzuți pe câmpurile de bătaie. Mi-au atras atenția, în părculețul împrejmuitor doi brazi. La rădăcinile fiecăruia, câte o tăbliță.

Pe una stătea scris: *arbore plantat de tov. Nicolae Ceaușescu, august 1967*. Pe cealaltă : *arbore plantat de tov. Ion Gh. Maurer, august 1967*.

Eeeeei, și-acuma începe povestea: fraților, bradul lui Maurer era mult mai înalt și mai fălos decât al lui nea Nicu!

V-ați prins ce a urmat: într-o clipă de *grație* am schimbat între ele plăcuțele căci - nu-i așa? - trebuia să repun lucrurile într-o ordine... firească.

Recunosc!

Primirea Prințului Carol al României în Bulgaria

Vergil MATEI

Sabia Adevărului

În urmă cu ceva ani buni, pe când Brăila noastră era înfrățită cu Plevna bulgărească (o mai fi?) am fost invitatul confrăților ziariști de acolo, timp de câteva zile. Din agenda obiectivelor vizitate nu putea lipsi muzeul de istorie.

Pe peretele unei săli mi-a atras atenția o pictură imensă ce reprezenta o scenă din Războiul de independență din 1877.

În josul tabloului, o explicație: *Războiul ruso-turc. Osman-Pașa predă sabia generalului rus Ganețki*. Mai citisem și eu despre cum stăteau lucrurile cu adevărat și mi-am putut permite să port o discuție cu muzeograful: - *De ce încercați să denaturați adevărul? Conform documentelor istorice, Osman-Pașa a oferit sabia sa colonelului român Mihai Cristodulo Cerchez, care, însă, a refuzat s-o primească, neavând autorizarea domnitorului. În aceste condiții, sabia a fost preluată de generalul rus Ganețki*.

Interlocutorul meu, foarte bun cunoscător al evenimentelor, cu voce scăzută mi se destăinuie: - *Știm, asta o spun și documentele vremii de la Constantinopol, dar, ia privește: cine-i autorul acestui tablou?*

... Un pictor... rus de care n-auzisem până atunci...

Prințul Carol trecând în revistă prizonierii turci.
Tablou de Nicole Grigorescu

Premiile pentru Poezie Nora Iuga, ediția I-a, 2017

Asociația Culturală *Direcția 9* organizează în acest an prima ediție a concursului *Premiile pentru Poezie Nora Iuga*. Sunt invitați să se înscrie elevii de liceu care scriu în limba română, indiferent dacă trăiesc în țară sau în diaspora.

Cei interesați să participe la concurs vor trimite un fișier conținând minimum zece poezii și un scurt CV pe e-mail directia9@yahoo.com până la data de 1 iulie 2017, ora 24:00. Autorii grupajelor finaliste vor fi premiați cu invitații la festivaluri de poezie și evenimente poetice, publicarea grupajelor de debut în presa literară, cărți de poezie. Marele premiu va consta în publicarea volumului de debut al câștigătorului. Câștigătorii vor fi anunțați în cursul lunii septembrie 2017, în cadrul Taberei *Poezia Vie* de la Costinești.

Juriul ediției 2017 a concursului *Premiile pentru Poezie Nora Iuga* este compus din: Nora IUGA (Președintele Juriului), Ciprian CHIRVASIU, Valeriu Mircea POPA, Adrian SUCIU și Lucian VASILESCU.
Colegiul Director al Asociației Culturale *Direcția 9*.

Festivalul Internațional de Creație Literară Titel Constantinescu, ediția a X-a

Festivalul Internațional de Creație Literară *Titel Constantinescu*, ediția a X-a, își propune sprijinirea creatorilor literari, din România și din diaspora. Concursul de literatură cuprinde mai multe genuri literare, la care concurenții pot lua parte (poezie, proză scurtă, roman, eseu, teatru, critică, traducere).

Etapele desfășurării concursului sunt următoarele:

- primirea lucrărilor: 5 februarie – 31 mai 2017;
- jurizarea și stabilirea câștigătorilor: 1 iunie – 1 august 2017;
- premiarea și gala laureaților: 2 septembrie 2017, Râmnicu Sărat, ROMÂNIA.

Creatorii literari pot participa la concurs la unul sau la mai multe genuri literare, cu un singur volum, care să nu depășească 120 pagini scrise pe computer. *Textele vor fi redactate în Word, format New Times Roman 12, A5, la Single, obligatoriu cu diacritice...*

- Concurenții care nu respectă aceste cerințe vor fi descalificați, fără a fi anunțați. Organizatorii pot descalifica, fără preaviz, orice concurent a cărui creație conține greșeli gramaticale, cuvinte vulgare, triviale și pe cei care nu dau dovadă de bun-simț, respect și decență, în comunicarea (prin orice mijloace) cu organizatorii.
- Nu se mai pot înscrie premianții edițiilor anterioare.
- Organizatorii își declină responsabilitatea, când un terț preia textele, în vederea folosirii lor.
- Lucrările vor fi însoțite de o fotografie, în format JPG - și de eventualul palmares literar.
- Vor fi trimise doar texte inedite – nepublicate și netrimise la alte concursuri. Vom confirma primirea textelor, imediat ce acestea ne-au parvenit. (Lipsa confirmării este echivalentă cu neprimirea textelor).
- Lucrările trimise la concurs nu se returnează.
- Lucrările pot fi trimise în format electronic, la adresa de e-mail: editurarafet@gmail.com ori pe CD/DVD, la adresa: Editura RAFET, str. Grădiștea, nr. 5, cod poștal 125300, Buzău - cu mențiunea *Pentru concurs 2017*.
- După validarea lor, de către Juriu, rezultatele nu pot fi contestate. Juriul este suveran, în deciziile pe care le ia. Se vor da publicității doar câștigătorii.
- Câștigătorii vor fi anunțați din timp, pentru a participa la festivitatea de premiere, din luna septembrie
- urmând să confirme prezența. În cazul neprezentării la festivitate, premiul nu se acordă. Premiul (cărțile) vor fi valorificate, de organizatori, în scopul recuperării prejudiciului.

Premiile care se vor acorda: 1. Marele Premiu *Titel Constantinescu* – publicarea volumului; 2. Premiul *Slam Râmnic* - publicarea volumului; 3. Premiul *Victor Frunză* - publicarea volumului; 4. Premiul *Horia Vintilă* - publicarea volumului; 5. Premiul *Florica Cristoforeanu* - publicarea volumului; 6. Premiul *Octavian Moșescu* - publicarea volumului; 7. Premiul *Fănuș Neagu* – publicarea volumului.

Partener principal Centrul Cultural *Florica Cristoforeanu*- Râmnicu Sărat.

Organizatori: Constantin Marafet, Editura *RAFET* și Asociația *Renașterea Râmnicăană*.

BRĂILA (1914-1916)

III. Oameni politici brăileni

Începuturile vieții politice la Brăila datează de la jumătatea anilor '70 ai secolului al XIX-lea. Nașterea partidelor românești moderne (P.N.L.- 1875 și P. Conservator – 1880) s-a regăsit organizatoric și la Brăila. Comitetul P.N.L. de la Brăila – 22 sept. 1875 era format din 21 de persoane, între care C. Djuvara, G. Cociaș, R.S. Campiniu, D. Ionescu. Brăila a fost o cetate a liberalismului.

Partidul Conservator a avut ca președinte pe Ion Suditu (cumnat cu Anastase Simu) și avea ziarul *Mesagerul Brăilei*. Ca președinte de onoare a fost Nicolae Filipescu. Frunțași ai conservatorilor brăileni s-au afirmat: Nicolae Th. Faranga, care a fost prefect (1905-1907), primar (1911-1913) și senator în 1914.

Promotor al Partidului Naționalist Democrat, împreună cu A.C. Cuza, Nicolae Iorga a fost prezent adesea la Brăila, având în Parlament pe farmacistul N. Ionescu-Berechet și avocatul Traian Țino.

Primul club socialist a fost înființat la Brăila de către Chr. Rakovski și N.D. Cocea în anul 1905. Ca urmare a alegerilor parlamentare și comunale, deputații și senatorii puteau fi primari sau prefecți în același timp.

Cine erau aceștia? Tot ce inteligența, elocința și erudiția românească au avut mai distins. Prin munca și geniul lor au adus Brăilei strălucire economică, socială și culturală. Alegerile erau un moment deosebit și reflectau viața politică de la începutul secolului al-XX-lea. Prin demisia guvernului Titu Maiorescu din 3 ian. 1914, I.I.C. Brătianu este numit la 4 ian. pentru formarea noului guvern. Alegerile au avut loc între 2-14 feb 1914. P.N.L. a câștigat detașat alegerile cu 166 locuri în Cameră și 87 locuri în Senat, P. Conservator – 10 la Cameră și 8 la Senat, Partidul Naționalist Democrat – 2 mandate la Cameră.

Liberalii

- Cameră – Colegiul I-ai Constantin Alessiu și Constantin Gianni; Colegiul al-II-lea Ștefan Periețeanu, I.G. Sassu și N. Petrescu; Colegiul al-III-lea avocat Badea O. Spânu;
- Senat – Colegiul al-II-lea Leonte Moldovan și George Cavadia.

Prof. Adriana GRIGORESCU

Conservatori

- Cameră – Colegiul I-ai G. Petrescu, Colegiul al-II-lea N.Th. Faranga, M.S. Pantely; Colegiul al-III-lea M. Cernea;
- Senat – Colegiul I-ai Nicu Filipescu și Filip Apostol; Colegiul al-II-lea Matei Fălcoianu și C.D. Palade.

Naționalist-democrat

- Cameră – Colegiul al-II-lea N. Iorga.

În mai 1914 au loc alegeri pentru Constituțională și corpurile legiuitoare dezbăt modificarea art.19, 57 și 67 din *Constituție* pentru introducerea votului universal și a exproprierii pentru cauză de utilitate publică a unei mari părți a proprietății funciare.

Dintre oamenii politici brăileni putem evidenția pe: liberalul Constantin Alessiu, originar din județul Brăila, licențiat în Drept, fost magistrat (1888-1896), avocat.

În 1890, Al. Marghiloman, ministrul Justiției îl avansează ca Judecător de ședință al tribunalului Brăila. Astfel are loc debutul său politic. În decembrie 1898 este ales pentru prima dată deputat P.N.L. (la Sala *Paradis*, astăzi Palatul *Lyra*, ține o cuvântare memorabilă în prezența lui D.A. Sturza. În anul 1909 ajunge șef al organizației locale a PNL. Avocat și orator apreciat în epocă a fost deputat de Brăila și primar al orașului în 1907.

A lăsat prin testament biblioteca personală (1.725 volume) Bibliotecii Comunale Brăila.

Leonte Moldovan a avut un rol covârșitor pentru elaborarea celor mai importante legi: *votul universal și reforma agrară*. S-a născut în 1865 în satul Șinca Veche (Făgăraș). A fost profesor, avocat, publicist, om politic, membru P.N.L., senator, deputat. Între 1934-1935 a fost *președintele Senatului României*. A reprezentat în Parlament pe național-liberalii brăileni între 1912-1937.

(urmare din p.10)

Din Șinca Veche s-au mai ridicat și alte personalități: istoricul Gheorghe Șincai, publicistul Iosif Vulcan, episcopul unit de Oradea Samuil Vulcan și Mitropolitul Transilvaniei Nicolae Bălan (1920-1955). Leonte Moldovan a făcut liceul la Brașov, Facultatea de Litere și Filosofie la București și Facultatea de Drept. A fost profesor de istorie la Liceul Real *Nicolae Bălcescu* din Brăila (1889-1903) și din 1903 se înscrie ca avocat în baroul brăilean. A apărut drepturile național-politice ale românilor transilvăneni, a fost secretar al *Ligii Culturale* și membru activ al Societății Carpați secția Brăila. A editat săptămânalul *Lupta națională* și a deschis liste de subscripții pentru *Liceul Românesc* din Blaj și pentru cheltuielile de judecată în *procesul Memorandumului*, organizând și un miting de protest la Brăila. După declanșarea Primului Război Mondial a fost pentru intrarea României în război de partea *Triplei Înțelegeri* și rezolvarea problemei naționale. A colaborat la ziarul *Neamul românesc*, scos de Nicolae Iorga, cu o suită de articole în care atacă *învoielile agricole înrobitoare* din satele brăilene, Scorțaru Nou, Luțu Alb, Comăneasca, Rușetu. Ca membru P.N.L. a fost ales în Parlament în 1912 (Senat – Colegiul II) și s-a remarcat în ședința din 2 aprilie 1913 cerând modificarea *Legii de organizare a serviciului militar*. În discursul la Senat (19 apr. 2014) legat de modificarea *Constituției* pentru *legile electorală și agrară* a vorbit și despre posibilitatea realizării României Mari. A condus cu autoritate organizația PNL Brăila. Pe 19 august 1914 a organizat o adunare cu cetățenii Brăilei, la câteva zile de la declararea neutralității, unde și-a exprimat adeziunea la hotărârea Consiliului de Coroană. Pe 14 decembrie 1915, N. Iorga impresionat de evocarea suferințelor celor din Ardeal prezentate de Leonte Moldovan, a spus: *Glasul acestui fiu al Ardealului, sincer, aspru, crud, neîndurat m-a mișcat profund. Leonte Moldovan a fost un fiu devotat al Brăilei, luând atitudine pentru rezolvarea lucrărilor de canalizare ale orașului (Senat, 17 dec. 1913), pentru iluminatul electric, pentru portul Brăila și aprovizionarea cu porumb*. A fost primar al orașului Brăila 1927-1928. A locuit pe str. Ana Aslan nr. 21 și casa este în prezent monument istoric. În anul 1943 a fost înmormântat, așa cum și-a dorit, în satul natal.

George Cavadia s-a născut în 1856 în Macedonia și a murit în anul 1926, la Paris. A fost o personalitate polivalentă a Brăilei, a organizat activități culturale artistice deosebite, bariton apreciat în epocă, compozitor cunoscut, proprietar agricol de seamă și fruntaș al vieții politice (deputat și senator P.N.L. Brăila). Este ctitor al Societății Filarmonice *Lyra* (1883) și președinte în 1919, când pune bazele *Conservatorului de Muzică* al aceiași societăți.

Descoperitor și mentor al celebrei Hariclea Darclée. A sponsorizat ridicarea Palatului *Lyra* (1923-1924). Va întreține la Brăila o atmosferă muzicală elevată.

Din partea conservatorilor este Nicolae Th. Faranga născut la Brăila în 1871. A urmat Școala de Poduri și Șosele la Paris. A fost prefect la Brăila între anii 1905-1907 și primar în 1911, 1914 și 1925. A realizat canalizarea orașului și uzina de apă. În anul 1912 împreună cu Episcopul Buzăului, de care aparținea județul Brăila, hotărâsc ridicarea unei *catedrale ortodoxe* în acest oraș cosmopolit unde celelalte națiuni au biserici mai falnice, în timp ce românii își țin slujba religioasă într-o geamie turcească. Între 1914-1918, N.Th. Faranga a fost deputat de Brăila la Colegiul al-II-lea.

La Senat a fost Nicu Filipescu născut în 1862 la Filipești (Brăila). Descendent dintr-o veche familie boierească, cu rădăcini la 1540. Era fiul vornicului Grigore Filipescu, deputat unionist în Divanul ad-hoc. În anul 1883 se alătură tinerilor din P. Conservator. A fost publicist al ziarului *Epoca* (1885), deputat în 1888. Între 1893-1895 a fost primar al Orașului București și în 1895, primar al Brăilei. La București a organizat *Congresul studențimii universitare* prezidat de studentul brăilean G. Ștefănescu Goangă, avocat de renume și tatăl cântărețului celebru Petre Ștefănescu-Goangă. A fost *Ministrul Agriculturii, Industriei și Comerțului* (1900-1901), *Ministru de Război* (1910-1912) și a construit la București *Cercul Militar* înființând și *Liceul Militar* de la Mănăstirea Dealu. A mărit efectivele armatei, formând regimente noi. A reprezentat Brăila în Parlament de mai multe ori (1905, 1912, 1914). Orator de mare talent, în sala *Dacia* din capitală, la urcarea pe tron a Regelui Ferdinand, i-a adresat acestuia o cuvântare îndrăzneată: *Ce este Regatul român fără Ardeal? O absurditate geografică... Ardealul este Acropola românismului... aici e centrul, aici e inima românismului... De aceea, mărirea ce ți-o urăm este să te încoronezi la Alba Iulia sau să mori pe câmpia de la Turda*. A murit în 30 sep 1916 la București de *inimă rea*, întrucât înfrângerea de la Turtucaia (1-6 aug. 1916) i-a luat speranța unirii cu Ardealul.

În concluzie, oamenii politici brăileni prin cele doar câteva exemple date mai detaliat, au fost prezenți și luptători pentru legile unui stat modern, pentru unitate națională, pentru binele țării și al Brăilei.

Generația scriitorilor fără cititori

Într-o lume și într-o vreme când oamenii aleargă doar după bani, când realitatea culturală îl contrazice flagrant pe Adrian Păunescu, cel care spunea într-o poezie, *Nu-i intelectualul-servitor, / Cultura nu-i ceva ca o anexă.*, când elita scriitoricească s-a grupat într-o cetate a ignoranței și egoismului și când promovarea tinerelor condeie prezintă destule lacune, vedem totuși cum câțiva tineri rebeli se încapățânează să scrie. Da, aceștia sunt adevărații rebeli ai generației tinere de astăzi și nu hipsterii. Ultimii fac parte din normal, deja.

O generație de scriitori, conștientă că scrie pentru necititori. O generație care scrie nu pentru faimă și nici pentru bani, ci doar pentru că harul ei scriitoricesc dă în clocot și nu-l poate înăbuși pur și simplu. O generație care scrie doar pentru că are ceva de spus. Scrie conștientă că *leatul* ei nu este interesat de cartea propriu-zisă (având preocupări mult mai moderne, mai tehnologice), iar cei care au deja deprinderea cititului și nu se pot dezbăra de aceasta, savurează și sunt cu ochii pe fiecare cuvânt și virgulă a celor ferecați în palatul de cleștar al celebrității, indiferent că scriu bine sau nu, că sunt înregimentați într-o doctrină plauzibilă sau nu.

În tot acest ocean al ignoranței față de viitorul cuvântului scris, vin acei câțiva, de care am pomenit mai sus, care pur și simplu n-au încotro, nu au unde să ascundă cuvintele ce le coboară din minte prin vârful condeiului (mai nou prin degetul apăsător de taste) și ne întind în față covorul de cuvinte, în versuri sau proză, invitându-ne să pășim pe el fără teamă și fără reținere. Câți dintre noi avem curajul, tăria și plăcerea de a păși pe el? Deși mersul pe acest covor întins cu atâta generozitate e liber și aproape gratis, preferăm deseori să călcăm pe alături, prin noroiul cotidian.

Mergând prin târgurile de carte veți observa o ciudățenie. Amatorii de cuvânt scris pe coala de hârtie sunt ori cei trecuți de vârsta exuberanței tinerești ori cei care abia deslușesc slovele sau amândouă generațiile ținându-se de mână. O împreunare de mâini ca un pod peste o generație de ignoranți, unind două limane. Unul care cunoaște prea bine valoarea scrisului (pavat impecabil cu tomuri), și celălalt, nerăbdător de a afla lucruri noi, cu o enormă capacitate de asimilație nu doar noutatea tehnologică. Și în tot acest timp, tot mai puțini dintre scriitorii și oamenii de litere consacrați, care au posibilitatea și puterea de a selecta aceste valori tinere, îndrăznesc să-i promoveze pe cei care au talentul scrisului. Câți dintre noi, cititorii de azi, am auzit de nu demult premianții Ionelia Cristea, Ana Donțu, Robert G. Elekes, Vlad Drăgoi, Teodor Dună, Cosmin Perța sau Claudiu Komartin?

Dan HAȘDEAN

Atena, martie 2017

Câți dintre cititorii obișnuiți au habar cine sunt premianții concursului anual *Povești de la Bojdeucă*? Câți mai avem răbdarea să poposim pe *site-uri* și *blog-uri* de profil, de altfel foarte interesante și cu profesionalism administrate? Din fericire sunt încă destui cei care se încapățânează să caute, să încurajeze și să promoveze tinere condeie, umblând din școală în școală, din clasă în clasă, bătând la uși bine ferecate, cu diverse proiecte pe această temă, încercând și deseori reușind, cu fonduri aproape inexistente să facă ceea ce ar trebui să facă toți cei care au posibilități mult mai mari, dar care au uitat prea repede hățușul sinuos al debutului și gustul plăcut al descoperirii unui nou talent. Fără să fiu părtinitor (subiectiv da), nu pot trece peste efortul unui scriitor contemporan de literatură pentru copii (și nu numai), care a reușit să aducă pe tapetul cotidian, prezentând și impulsionând cuvântul scris, în special a celor tineri și foarte tineri, publicând sistematic creații ale acestora, nu doar prin mijloacele tehnologice ci și prin varianta clasică, cartea. Vorbesc aici de Petre Crăciun, nu demult laureat cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România în anul 2016, la secțiunea *Carte pentru copii*, pentru volumul *Cu Andersen în Regatul Poveștilor*. Un om al literelor cu o răbdare și o voință greu de găsit astăzi. Sunt sigur că de aici, de la distanță, nu se văd sau mai degrabă nu sunt scoși în evidență pentru a-i vedea, toți cei care fac eforturi, supraomenești câteodată, în această direcție. Important însă este că ei există și persistă.

Ca pe o concluzie, această generație tânără de scriitori, fără prea multe șanse de afirmare și cu tot mai puțini cititori, o putem numi cu adevărat o generație de sacrificiu. De ei, cei care scriu poezie modernă sau clasică și proză de toate genurile, pentru tot mai puțini cititori, ne vom aminti ca despre niște adevărați răzvrătiți ai acestor timpuri. Ei vor face legătura dintre vechii cititori și cei care inevitabil vor veni, ca un arc peste timp.

De vorbă cu o carte

Drag mi-a fost cetitul cărților, dar de la o vreme, transformat ad-hoc într-un critic literar (amator), cu mare plăcere și satisfacție mă aplec asupra aspectelor pe care le socot de o anume semnificație, încerc a le deschide sensurile absconse, cu alte cuvinte dau, cum se zice, o dezlegare subiectivă mesajului din text. O fac dintr-un sentiment de dragoste, de respect față de cuvântul scris, căci, știu din proprie experiență câtă trudă se cere scribului în a potrivi vorba cu înțeles spre a transmite emoție, un fapt de viață, un sentiment, o judecată de valoare.

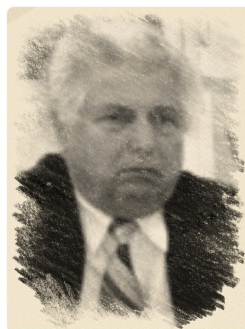
Să-mi fie iertată lipsa de modestie, dacă încep cronică prin a reproduce o dedicație! Citez: *Domnului Chiriac Jenică, pricopsitul nostru nr. 1, care m-a onorat cel dintâi cu generoase considerații pe marginea primei cărți publicate în acest mileniu!... Un semn al stimei, prețuirii, simpatiei și iubirii lui Paul Strepol. Brăila, 7 noiembrie 2016 (așa s-a brodit...la 99 de ani de la...).*

După ce veți fi citit această dedicație elogioasă, laudativă peste meritele mele de pricopsit cronicar, oricine va pricepe de ce am citat-o! Cine nu prea înțelege cum se pot înfiripa prietenii literare, compatibilități de idei și simțire artistică din doar câteva vorbe nu merită atenția noastră.

Am în față un *Muşuroi de speranțe*, editura Placebo, 2016, o culegere de *Povestiri* (cum spune autorul), o carte reeditată după ediția princeps din anul 1991 (Editura Porto Franco din Galați). Paul Strepol vine și cu o explicitare: *Viața cea de toate zilele în societatea socialistă multilateral dezvoltată*.

După această mărturisire, dar și după datarea *povestirilor* care, cronologic acoperă o perioadă, între 1970 – 1987 (aproape două decenii), la prima vedere s-ar părea că avem o literatură de sertar sui-generis. Prin sintagma *literatură de sertar* înțelegem, de regulă, acele scriituri din epoca revolută care demască abuzuri, inechități, racile sociale și economice specifice perioadei, știut fiind faptul că libertatea de expresie era *sublimă, dar lipsea cu desăvârșire*. A existat, pe atunci, o cenzură exigentă și exagerată, iar mai încoace înlocuită cu autocenzura. Cu alte cuvinte, nimeni nu îndrăznea să pună punctul pe *i*.

Cu această prejudecată am lecturat volumul în căutarea elementelor *subversive*, acele critici întemeiate, condamnările fără drept de apel ale sistemului unipartinic (adevărat!) și opresiv, în neolimbajul de lemn postrevoluționar și am fost dezamăgit.

Prof. Jenică CHIRIAC

Și totuși! Într-o nuvelă, *Bătrânul de la oficiul poștal*, am găsit bine disimulat în context acel element ce poate caracteriza *literatura de sertar*. Într-un oficiu poștal, un bătrân solicită funcționarei de la ghișeu un formular de telegramă. Cu poticneli indescritibile scrie textul de câteva rânduri. Atmosfera este bine reliefată, cu sensibilitate, cu omenie, cu respect pentru vârsta a treia. Autorul urmărește scena din colțul său. Filmul acțiunii se derulează cu încetinitorul în dezacord cu viforita activă și dinamică de afară. Bătrânul, în același tempo lent, depune formularul pe ghișeu. Oficianta dă să-l înregistreze, dar constată că nu are menționat destinatarul. Aflându-ne temporal spre ora închiderii, funcționara îl stimulează pe bătrân să facă precizarea de cuviință. Omul nu reușește. De altminteri, cum vom afla mai târziu, nu exista un destinatar concret, ci unul abstract. Autorul, surescitat de întâmplare iese din oficiu după bătrân. Ce urmărea? Nici el însuși n-ar putea spune! Curiozitate?! Dorință de clarificări?! Dezlegarea unui mister?! Norocul îi este favorabil: bătrânul cu mersul gârbovit dă să scoată o batistă *din buzunar îi căzuse un petec mototolit de hârtie, care acum zăcea pe trotuarul de dinaintea vitrinei*. Povestitorul îl ridică, se dumirește că era telegrama neexpediată, o citește o dată, de două ori, de mai mult ori. *Însă, după ce le-am parcurs (cele trei rânduri – n.n.) de mai multe ori, ros de curiozitate, m-am trezit că le pierdusem definitiv sensul și semnificația... Și-atunci am înălțat capul, privind printre luminile acelea multicolore, ce împânzeau bulevardele (era Revelionul n.n.). Însă bătrânul, a cărui telegramă rățacea purtată de crivăț pe străzi, printre gunoaie, destinată întregii umanități – nu se mai vedea nicăieri... (1972)...* N.B. Citatele au fost preluate de la pagina 73 din volum. Orice comentariu este de prisos!

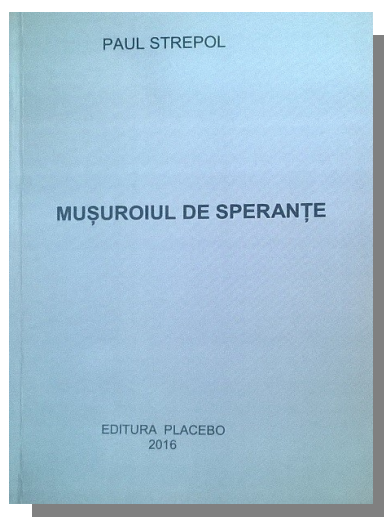
Ca o compensație, în nuvela *Dincolo de gratii* rezidă viața în nuditatea sa suprealistă, dar și umanismul, empatia unor oameni ai legii dintre aceia pe care limbajul de lemn al post-decembrismului îi etichetează fără discriminare ca torționari lipsiți de suflet.

(urmare din p.13)

Din această nuvelă, scrisă în anul 1983, destinată sertarului, fără elemente subversive antisocietate socialistă multilateral dezvoltată, rezidă calitățile umane ale autorului, respectul față de ADEVĂR, nelăsându-se manipulat de false, exagerate idei preconcepute, dovedind, odată în plus, nonconformismul concepțiilor sale despre viață și societate, obiectivitatea demersului narativ.

Aici, dincolo de tragismul evenimentelor descrise, răzbate cu pregnanță o undă de optimism. Faptele sunt reale, - avem dovada într-un epilog (la care vom reveni). Eroina, femeie obișnuită, brăileancă, devine prin meandrele destinului său un personaj emblematic, arhetipal. Pe scurt, viața sa are un traiect arhicunoscut. Se căsătorește, are doi copii, lucrează ca gestionar în comerțul de stat. Familia primește apartament corespunzător la bloc. Toate bune și la locul lor! Viața s-ar putea încadra în tipare cunoscute cu dezvoltare liniară, fără hopuri și hârtoape de netrecut. Se întâmplă că eroina noastră nesățioasă erotic, având, probabil, unele insatisfacții sexuale, își caută împliniri carnale extraconjugale. Minte și se afundă în întâlniri secretoase prin hoteluri. Ajunge să discute cu amantul problemele căsniciei proprii și ale aceleia, om la rândul său cu soție și copii. Iarși, o anume formă de conviețuire vinovată și adulterină din domeniul banalului. De aici pornește anormalul, exagerarea, infracțiunea, începe să delapidizeze din gestiune pentru extravagante, excursii costisitoare cu amantul. Îngrozită de urmările faptelor sale, de înțelegerea neputinței de a acoperi golurile, recurge la o stratagemă, simulează o spargere. Miliția nu se lasă păcălită de aparențe, intuiește adevărul și o arestează. După confruntarea cu amantul, care, ca Pilat din Pont se spală pe mâini, eroina ce se adâncise până atunci în minciuni și invenții revine cu picioarele pe pământ și recunoaște totul.

A urmat... (zice eroina n.n.) cea mai frumoasă noapte din viața mea! Noaptea adevărului!(p. 249). Anchetatorii, oameni sentimentali, vor să-și explice resorturile intime, psihologia faptelor săvârșite și o întreabă, așa, neoficial: *De ce credeți că ați făcut... ce ați făcut?*(p. 249). *De tâmpită, domnule căpitan, de ce altceva...*(p. 250). Doamna locotenent, membră a comisiei de anchetă are, la rândul dumneaei, o nelămurire: *Ce v-a determinat să faceți mărturisiri atât de complete... mai mult decât ar fi fost necesar?...* M-am uitat cu ochi largi în ochii ei largi – simțind că nu eram decât noi pe acolo, două biete femei, cu o lume nenorocită pe cap – apoi am strâns din umeri, înainte de a-mi continua drumul: *ca să pot merge și eu mai departe, doamnă...*(p. 250).

Dintr-un fapt banal de viață, scriitorul Paul Strepol scoate o nuvelă de analiză psihologică în care acțiunea crește progresiv spre punctul culminant, ca apoi să se așeze lin ca apele zbuciumate printre steiuri de stânci ajunse la câmpie.

Din respect față de cititori, scriitorul simte nevoia unor clarificări și, drept urmare adaugă un epilog: *Manuscrisul*, (Dincolo de gratii n.n.), *Început fix la 25 octombrie 1982, încheiat fix pe 1 februarie 1983, conform notițelor, l-am descoperit în vara anului 2014, când luasem istorica decizie de a-mi finaliza prozele anterior momentului 1989, mai înainte de a scrie noutăți postrevoluționare* (p. 252). Întrucât *Mușuroiul...* actual a văzut lumina tiparului în 2016, iar ediția princeps a apărut în 1991, rezultă că nuvela în cauză a fost adăugată ulterior.

Despre *Mușuroiul de speranțe* – ediția 2016 mai putem spune că este structurat pe două părți: *Fântâni părăsite* (patru povestiri) și *Citadine* (nouă povestiri). În aproape toate aceste nuvele, autorul Paul Strepol concepe epicul în două secvențe. În prima, de regulă stilul, este vioi, antrenant, faptele curg firesc, natural, ca ulterior să devină grav, filosofic, analist (fără exagerare).

Lectura acestor momente de viață este facilitată de narațiunea clară, limpede, pe alocuri punctată cu humor subtil de sorginte ardelenescă.

Așteptăm, cu viu interes, *Doi nomazi*, *Cămașa de forță* și *Instituția curvei*. Socotim că surprizele din aceste proiecte de roman nu vor surveni din modificări stilistice, - autorul scrie pe puțin din 1970, - ci din conținutul de idei, din faptele povestite.

Avem în vedere, drept urmare, un scriitor cu un stil consolidat, care după prozele scurte se înhamă la desăvârșirea unor romane. De altminteri, fiecare subiect din nuvelele sale, în altă dezvoltare epică, pot deveni romane de întindere.

Cronicile pricopsitului de Jenică CHIRIAC

Lucia PĂTRAȘCU

Placheta *Cronicile pricopsitului*, semnată de Jenică Chiriac, Editura Lucas, Brăila, 2016, cuprinde în cele 85 de pagini considerații despre câțiva scriitori, fapt ce se constituie într-o *modestă recunoaștere a contribuției unor brăileni la opera literară ori științifică contemporană, prin promovarea frumosului în viață, de victorie a binelui asupra răului și de afirmare a încrederii într-un viitor mai fericit al poporului român, oropsit și clătinat de vânturile potrivnice ale unei istorii nedrepte* - după cum declară însuși autorul.

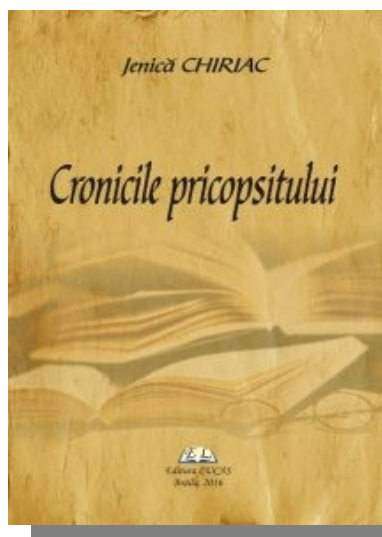
Prima parte, intitulată *Cronicile pricopsitului* (publicate în ziarul *Brăila*), face referire la versurile sau proza unor scriitori brăileni, pe care-i vom enunța în ordinea așezării lor în carte de către autorul însuși: Alexandru Halupa, Lucia Pătrașcu, Valentina Balaban, Paul Stropol, Angela Burtea, Marian Ilie, Virgil Andronescu, Vergil Matei.

Partea a doua, intitulată *Cronicile pricopsitului* (nepublicate), oferă cu generozitate spațiu altor nume: Marcel Mihalăș, Zeno Halupa, Ilie Caraman, Virgil Andronescu (din nou), Cătălin Canciu, Mihai Vintilă, Dumitru Matei, Vergil Matei și Dumitrel I. Ploeanu.

Alături de referiri asupra acestor câtorva nume menționate, Domnul Jenică Chiriac populează paginile acestei miniantologii cu unele considerații asupra rolului literaturii (alături de știință) în formarea tinerilor, asupra valorilor propagate de cenaclurile și cluburile literare pentru a întări invitația de a citi și a crea literatură *...cale sigură spre o viață spirituală îmbelșugată de dragoste și bunătate*. Un demers meritoriu această carte, pentru că *a face critică (cronică) literară nu este fitece trebușoară fiindcă implică o mare răspundere față de cititori, fiind un formator de idei, concepții, chiar și de viitor creator* - după cum precizează Mihail Geanopol, prefațatorul care consideră că: *Opera aceasta, scrisă de seniorul și scriitorul Jenică Chiriac, deși nu în multe pagini, va rămâne o referință pentru cei ce se încumetă pe calea spinoasă a criticii*.

Nu voi face o prezentare sentențioasă a lucrării Domnului Jenică Chiriac, cu atât mai mult cu cât apreciez dorința autorului (de altfel, scriitor cu șase volume de proză în antecedentele sale!) de a porni pe acest drum al considerațiilor literare despre scrierile confracților și mărturisesc faptul că, din aceleași motive, eu însămi am trudit în acest sens. De luat în considerație la citirea acestei cărți este tocmai tentația unui semnal disperat de a stârni generozitatea celor ce fac o critică literară specializată, gest prin care aceștia s-ar apleca asupra paginilor ce se publică astăzi în orașul nostru.

Cititorii dornici de a afla noutăți vor găsi în paginile referitoare la toți acești creatori de frumos înțelegerea unei devize la care autorul Jenică Chiriac a aderat deja: *Să nu uităm a ne bucura!*

TEATRU de Ion BĂLAN

Dumitru ANGHEL

Volumul *TEATRU*, Editura InfoEst, Siliștea – Brăila, 2015, 94 de pagini format înalt, semnat de dramaturgul Ion Bălan, este organizat ca o trilogie culturală, cu subtitlul *Din bogăția spirituală a Brăilei și a marelui Bărăgan*, cu trimiteri la scriitorii Panait Istrati și Fănuș Neagu și la soprana Hariclea Hartulary Darclée, personalități emblematice ale Brăilei, cunoscută pentru viața culturală activă, dar și pentru latura sa economică de excepție, din păcate doar între cele două războaie, când în portul de la Dunăre se stabilea prețul grâului pentru Europa. Cele trei secvențe teatrale, corespunzătoare celor trei protagoniști – *Parada Eroilor*, *Prințul Metaforei* și *Privighetoarea Carpaților* – au individualitate tematică și personajul central inconfundabil, cu posibilitatea și libertatea punerii în scenă în stagiuni diferite, dar sunt unitare prin tehnica originală a identității personajelor, corespunzătoare *eroilor* din cărțile cele mai reprezentative, semnate de prozatorii Panait Istrati și Fănuș Neagu ori *personaje* reale din lumea muzicală: compozitori, soliști sau soliste, regizori și directori de teatre muzicale în relație directă cu soprana Hariclea Darclée. Unitare în primul rând prin mesajul comun al celor trei piese de teatru, direcționat spre gloria orașului de la Dunăre și a țării, dacă ne-am referi la periplusul european, parizian al lui Panait Istrati și la parcursul internațional al divei Hariclea Darclée.

Unitar și sub aspectul construcției scenice, dramatice, ca gen literar, pentru că Domnul Ion Bălan, director al Teatrului *Maria Filotti* într-o perioadă de stabilitate repertorială și de... *premiere* de referință, își pune... *pecetea* pe actul de creație, dincolo de intervențiile regizorului, prin... indicațiile din paranteze, specifice literaturii genului dramatic, de altfel, dar pe care și le asumă, pe scene și acte, sau în parantezele la fiecare personaj (gesturi, sunete, elemente de decor, de recuzită, muzică, lumini etc., etc.).

Parada Eroilor, cu subtitlul *S-a întors Marele Vagabond*, ca un postulat de referință pentru personalitatea lui Panait Istrati, care-i justifică o anxioasă biografie rebelă: *Ca să fii pretutindeni, trebuie să fii undeva: pentru mine acest undeva a însemnat Brăila! Regina mea dintre sălcii și salcâmi, în care au încăput aproape toate neamurile și bisericile lumii* (coperta I), cu secvența colorată în ROȘU (din Drapelul național).

Din cele nouă scene se remarcă personajul principal Panait Istrati, nouă personaje individualizate, eroi cărților scriitorului: Codin, Kira, Mihail, Neranțula, Dragomir, Joița, mama Kirei, Adela, mama Neranțulei, și un ziarist, Radu, alături de personajele colective sau figuranți: Hamalii I și II, Haiducii, Țăranii etc., și o altă, foarte importantă, indicație de regie (*...intră-n scenă P. Istrati cu un aparat de fotografiat!*), pasiunea scriitorului pentru arta fotografică.

Dialogul personajelor marchează... *experimentul Uniunea Sovietică și I.V. Stalin*, dezamăgirea *marelui vagabond*, care l-a costat enorm pe Panait Istrati, repudiat de bolșevici pentru atacul său fulminant la *mascarada* ideologiei marxist-leniniste, compromisă definitiv de Stalin, în teroarea pe care a provocat-o în U.R.S.S., apoi în țările... *socialiste*, repartizate pe o... *hartă* samavolnică în Germania, de către Truman, Stalin și Churchill, la încheierea Războiului Mondial.

Prigonit și în Republica Socialistă România din aceleași motive, Panait Istrati nu va mai fi editat în România, nu va apărea nici în manualele școlare și nici după Revoluția din Decembrie 1989 nu va fi repus în drepturi depline în Istoria Literaturii Române, din cauza unor inerții păgubitoare, care... amenință în prezent și pe Eminescu, Creangă, Marin Preda etc. Boicotul s-a extins în Italia lui Mussolini și chiar în Franța, pe care Panait Istrati a părăsit-o, lăsându-le în schimb cadoul... *Spovedania unui învins*, excomunicat chiar și de presa de stânga, *L'Humanite* sau *Le Figaro*, deși, tot pe-atunci, Nicolae Titulescu, președintele Ligii Națiunilor Unite, era primit cu onoruri la Paris, iar Romain Rolland recunoștea genialitatea scriitorului român care evoca celebra Comorofca, cu Balta Brăilei și cu și mai celebrul Terente.

(urmare din p.16)

Prințul Metaforei și Parada Umbrelor

Evident, nimeni altul decât Fănuș Neagu, după motto-ul lămuritor: *...Bărăganul este poate cea mai lungă călătorie a unui gând. E poartă de intrare a veacurilor în eternitate.*

Cea de-a doua scenetă din trilogia dramaturgului Ion Bălan are personaje din elita culturii literare românești: Fănuș Neagu, personajul principal, în dialog cu Panait Istrati, Mihail Sadoveanu, Nichita Stănescu sau, episodic, cu aluzii fulgurante, Ionel Teodoreanu, Mihail Drumeș și Ioan Slavici, care... la Marea Unire din 1918 ar fi afirmat că...

Transilvania ar fi bine să rămână la Austro-Ungaria! și, pentru gestul său surprinzător, ar fi făcut închisoare, unde a scris capodopera *Moara cu noroc!*? Se vede treaba că de aici s-a născut ideea năstrușnică cu... *lucrările științifice și cărțile* scrise în pușcăriile secolului al-XXI-lea românesc și... au ieșit *capodoperele* unor Gigi Becali, Mihai Stoica, Ioan Nicolae, George Copos etc!

Domnul Ion Bălan, prieten bun cu *Prințul Metaforei*, șarjează cu nostalgie și admirație pe atmosfera fulminantă pe care Fănuș Neagu o întreținea cu șarm la întâlnirile de la Brăila, ca și pe dialogul viu și incitant dintre Fănuș, Sadoveanu și Nichita Stănescu pe miturile esențiale ale prozei fănușiene: Sânzienele, caii, Bărăganul, Balta Brăilei, cumpăna de la fântânile Câmpiei, satul natal Grădiștea, părinții, cam în aceeași zonă sentimentală a personajului *Istrati: Balta Brăilei a fost pentru mine Raiul copilăriei mele. Fugeam uneori de la școală și mergeam cu Codin în Baltă, la pescuit, vânatoare și cules de mure, pe care le vindeam hamalilor în port (Prințul Metaforei, p. 53).*

În concluzie, un omagiu respectuos pentru *Prințul Metaforei*... născut într-un sat din Bărăganul Brăilei atins de aripa veselă a poveștilor spuse în nopți de Sân Toader, când lupii atacă hergheliile de cai, când Buzăul iese bezmetic din matcă și se năpustește peste oameni și gânduri. De la Ion Neculce, cronicarul, Ion Creangă, sfătosul povestitor din Humulești, Mihail Sadoveanu, molcomul artizan al frazei bine orchestrate, sau Panait Istrati, *haiducul* din Comorofca și Bălțile Brăilei, nimeni n-a mai dat limbii române atâta strălucire ca Fănuș Neagu.

Privighetoarea Carpaților

Este cognomenul meritat pentru marea cântăreață din elita muzicală a Brăilei, soprana al cărei nume se află pe frontispiciul celui mai prestigios Festival și Concurs Internațional de Canto *Hariclea Darclée*, care se desfășoară în orașul de la mal de Dunăre din 1995, sub oblăduirea generoasă și competentă a sopranei Mariana Nicolesco și patronat de UNESCO, organizat din doi în doi ani

Ion Bălan**Teatru**

Din bogăția spirituală a Brăilei și a marelui Bărăgan.

cu intercalarea anuală a unui MASTER pentru sute de voci tinere, speranțe ale muzicii de operă de pe toate continentele.

Această a treia scenetă din trilogia de TEATRU, semnată de dramaturgul Ion Bălan, are mai puține personaje: Cronicar 1, Cronicar 2, Guvernanta, Kerr și George Cavadia, mentorul divei, muzician, finanțatorul Palatului *Lyra* din Brăila. Tânăra Hariclea Hartulary, însoțită de George Cavadia la Paris, va lua lecții de canto cu Maria Sasse și mai apoi cu Duvernois, care o înscrie la o audiență pentru un post de soprană la *Opera Mare*, unde este declarată reușită și va debuta la 7 iulie 1888 în rolul Margaretei din Faust, cu elogioase ecouri critice în presa pariziană, iar compozitorul Ch. Gounod va fi nașul ei artistic, de scenă, numind-o *Darclée*.

Succesele se repetă la *Scala* din Milano, cu rolurile din operele lui G. Verdi: Desdemona din *Otello*, Gilda din *Rigoletto*, Violeta din *Traviata*, Leonora din *Trubadurul*... În România, Regele Carol I o decorează pe Hariclea Darclée; Regina, cunoscută cu pseudonimul literar Carmen Silva, are relații speciale cu *Privighetoarea Carpaților*, iar Regele *Don Carlos al Portugaliei* chiar a vrut s-o facă pe *Darclée Regina Portugaliei* (Cronicar 1, p. 82); și alte amănunte în... *premieră* în trilogia Domnului Ion Bălan *Darclée: Îmi amintesc mereu cu plăcere de două incidente scenice: la Buenos Aires și la Moscova, când, la sfârșitul spectacolului, spectatorii au năvălit pe scenă și mi-au rupt în bucăți broderia foarte bogată a rochiei... În sală se aplauda și se flutura tricolorul românesc* (Op. cit., p. 83).

...Sceneta *Privighetoarea Carpaților* a fost solicitată dramaturgului Ion Bălan de către conducerea Liceului de Artă *Hariclea Darclée* pentru a fi înscrisă în repertoriul claselor de teatru ale prestigioasei unități școlare brăilene.

Evenimente culturale brăilene, ianuarie – martie 2017

Mihai VINTILĂ

Cercul Militar Brăila, Asociația Națională Cultul Eroilor *Regina Maria* și Muzeul Brăilei au organizat în colaborare un *Simpozion dedicat împlinirii a 158 de ani de la Unirea Principatelor Române din 24 ianuarie 1859*. S-au prezentat comunicări de către: muzeograf Viorica Preda, prof. dr. Mariana Andrașoae de la Liceul teoretic *Nicolae Iorga*, prof. Adriana Grigorescu, prof. Paula Olșanschi membre în Asociația Națională Cultul Eroilor *Regina Maria* Brăila. Au participat elevi ai Liceului teoretic *Nicolae Iorga* din Brăila. • Luni, 30 ianuarie la cofetăria *Poem Caffè* a avut loc o dezbatere literară despre Nikos Kazantzakis și volumul său *Alexis Zorba (Zorba grecul)*. Inițiativa a aparținut poetei Luminița Dascălu sprijinită de managerul cofetăriei Vera Maxim. S-au citit pasaje din volum, au avut loc intervenții, Teodor-Gabriel Șcheaua a cântat la chitară. Au fost prezenți elevi de la Liceul *Nicolae Bălcescu*, scriitori locali și public interesat. • În 16 februarie poetul Valeriu MITITELU a lansat cartea *ACEDIA*, apărută la editura *Brumar*. • Sâmbătă, 25 februarie la Casa Memorială *Petre Ștefănescu-Goangă* a avut loc evenimentul *Dragobete cu umor* organizat de Casa de Cultură a Municipiului Brăila și Clubul umoriștilor brăileni *Ștefan Tropcea*. • Artistul plastic brăilean Dumitru Ștefănescu-ȘTEF este prezent cu 6 lucrări în albumul *Salonului Național de Artă Naivă Gheorghe Sturza* din Botoșani. • Vineri 24 martie la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* din Brăila a avut loc o întâlnire cu celebrul și îndrăgitul actor Ion Dichiseanu, cu prilejul lansării volumelor *Am fost rivalul regelui. Povestea mea de iubire cu Sara Montiel și Adevărul, mai frumos decât legenda*, ambele apărute la Editura Polirom. • Pe 28 martie a avut loc lansarea volumului *Note de lector* semnat de criticul literar Dumitru Anghel.

Zig-Zag

Literadura, nr 3, februarie 2017 – Teo Cabel face un excelent interviu cu Claudiu Komartin despre scriitor și pasiunile sale. Teodor Dume, Maria Cernegura, Mariana Guza și Camelia Iuliana Radu ne aduc în atenția poezia. Maria Rotărescu spune o *Poveste*, iar Liviu Ofileanu se ocupă de *Dialectica urșilor* lui Radu Nițescu. Nu puteau lipsi informațiile despre evenimentele culturale din Buzău.

Axis Libris, nr 34, martie 2017 – Revista gălățeană aduce în atenție Centenarul Titu Maiorescu sub semnătura Cameliei Bejenaru. Silvia Matei face o incursiune în activitatea Salonului Literar *Axis Libri* într-un articol amplu urmat de cronicile literare ale cărților lansate acolo. O menționăm aici doar pe cea semnată de Elena Ciobanu dedicată *Aventurei secunde* lui Vasile Mandric alăturată inspirat paginii semnate de epigramista brăileană Stela Șerbu-Răducan. Nu lipsesc dintre autori nici A.G.Secară, Dumitru Anghel și Zăfir Ilie, iar Codruța Tudoriu face o *Scurtă istorie feminină*.

Porto Franco, nr 250, martie 2017 – Acest număr stă sub semnul aniversării. Nici nu știu când au trecut anii și s-au adunat numele! La mulți ani Porto Franco! Sub titlul *Ana Balindiana 75* avem două pagini pline de poezie urmate sub semnătura prof.univ.dr. Virgil Nistru Țigănuș de o punere sub lupă a volumului *Orologiu fără ore*. Mai semnalăm pagina *Aura Christi 50* și cronica semnată de Virginia Dimofte la volumul *Sfere de vis* semnat de Valentina Balaban. Magda Ursache punctează amplu diverse *Controverse privind felul de a fi român*, iar Irene Postolache stă de vorbă cu Angela Baciuc. Interesante ni s-au părut și atitudinile și comentariile făcute de Sterian Vicol, redactorul șef al publicației.

Urmuz, nr 1-2, ianuarie - februarie 2017 – Codruț Radi își arată bucuria pentru aprecierea poeziei în articolul *Când muzica ia Nobelul poeziei!* iar Maria Dobrescu ne introduce în *Jocurile lui Dimov*. Florin Dochia reamintește de *Centenarul Dada* în *Vina tragică și refugiul în inocență* în timp ce Mioara Bahna se arată sensibilizată de cartea *mi se ulise* de George G. Asztalos. Din revistă nu putea lipsi tocmai poezia. Ne-au atras atenția cele semnate de Maria Ieva și Adrian Crețu. Numărul este ilustrat cu lucrări semnate de Manuel Toderaș.

13 plus, nr 185, 2017 – Petre Isachi scrie despre *Ovidiu cel pedepsit de poezie*, în acest număr fiind partea a III-a. Semnalăm prezența poeziilor semnate de Victoria Milescu și Nichita Stănescu. Florin Dorcu spune *Povestea unui neom*, iar Ioan Neacșu scrie despre *Un roman total*. Interesantă ideea de a prezenta poezii de Lucian Blaga în limba spaniolă în tălmăcirea făcută de Constantin Isache. Dan Sandu răspunde amplu întrebărilor puse de Ion Fercu.

Poezia prea puțin cunoscută a lumii

Ko Un - *Timp cu poeți morți*, Editura Tracus Arte, 2016

A.G. SECARĂ

În traducerea excelentă a Iolande Prodan, un poet legendar din Coreea de Sud își găsește iubitorul de poezie din România! Născut la 1 august 1933 în Coreea ocupată de către japonezi, are o viață cu adevărat fascinantă, din multe puncte de vedere! Literar vorbind, are 155 de cărți, dintre care aproximativ 70 sunt de poezie, cu premii prestigioase!

Numai dacă spunem că a cunoscut teribila experiență a războiului (și civil), că a fost călugăr budist circa zece ani, dintre care o perioadă de timp a fost chiar stareț al unor mănăstiri, renunțând mai apoi la călugărie, publicând chiar un fel de manifest scandalos în momentul reîntoarcerii *în lume*, mizând apoi pe un nihilism marcat de insomnii... cioraniene și alcoolism, intrând ulterior în conflict cu servicii de informații coreene, fiind chiar condamnat la 20 de ani de închisoare (din care execută doi ani și ceva într-o celulă izolată), încercând de-a lungul vieții de câteva ori să se sinucidă, cred că este de ajuns.

Poezia sa este marcată de toate aceste evenimente, doar schițate aici. Andrei Doboș, într-o prefață intitulată *Intervențiile zeilor*, încearcă să surprindă câteva aspecte esențiale ale operei sale: *Poezia lui Ko Un este permanent informată de bogata și complicata biografie, cei doi poli imediat recognoscibili fiind budismul seon (n.n - zen coreean) și angajarea politică. Însă a reduce poezia lui Ko Un la oricare dintre aceste două categorii ar fi o greșeală.*

Evident că, în cele aproximativ 200 de pagini ale cărții, avem de-a face doar cu o antologie, o selecție din numai nouă, dacă nu mă înșel, volume, cel mai vechi fiind din 1984, cel mai nou din 2013.

Poemul care dă titlul cărții stă sub semnul elegiacului: *Nefericit e poetul ce nu a scris niciodată o elegie pentru cineva./ E rațiunea pentru care trebuie să scriem o nouă elegie, câteodată.* (p.33)

Dar putem spune că Totul stă sau devine între *Dans* (numele ultimului poem) și *mărturisire* (primul poem este numit *O confesiune recentă*), între... *rușine* (volumul din 2006 antologat este... *Copleșit de rușine*) și sfidare sau provocare a unui *cer pustiu* (*Cer pustiu* e volumul din 2008), în care unui Che Guevara i se găsește un rol târziu (p.26 – poemul *Memorii*)...

Se scrie în acel poem: *Piară orice formă de resemnare!/ Piară orice formă de nirvana! Și în „Cântecul toamnei” (p.27): Nu avem nevoie de familie sau națiune (...) Dumnezeu nu are niciun sens:/ aceasta e rațiunea pentru care există.*

Probabil unul dintre punctele forte ale sale este... universalitatea. În poemele sale sunt menționați White Mountains, Lhasa, Berlinul, deșertul Taklamakan, zeul Odin, Rumi, Nepalul, Africa, izvoarele Alpilor, Marea Caspică, Marea Neagră ș.a.m.d. Fortând formele ubicuității, poate declara într-un poem numit *Eu: Am fost întreaga creație din univers:/ am fost o buburuză,/ o vacă,/ o furnică roșie,/ un demon,/ un stejar/ și un gândac/ pe trunchiul stejarului./ Am fost un cărăbuș și tot așa, a mai fost somon, melc de baltă, scuzați că stric magia enumerării liricizate, un șarpe veninos de iulie,/ un șarpe cu piele sacră, ar fi vrut să fie câine (of, voi, clasici cinici, unde sunteți?), dar a fost doar urmașul celei mai barbare/ specii umane din această lume. Dadaisto-suprarealist, poate sfida logica ludic: *Am fost un vânzător ambulant de nimicuri,/ dar m-a prins un tigru și m-a devorat./ Am fost o larvă și larvă voi fi, din nou./ Am fost un iepure sălbatic,/ dar am fost înfulecat de un mistreț./ Apoi am venit pe lume ca un pui de mistreț/ și am disprețuit înțelepciunea./ M-am născut ființă umană/ și am fost un șaman nepriceput./ Și iarăși am fost jupuit/ de înfățișarea mea umană.../ dar... voi fi o amibă!/ Și voi urla lung, în nopțile cu lună!*(p.61-63)*

(continuare în p.20)

(urmare din p.19)

Pseudo-sociolog, poate constata că lumea se împarte în hoți (care pot fi și criminali) și cerșetori. Este o obsesie care revine cel puțin de două ori în discurs: *Am întrebat un copil:/ ce vrei să fii?/ cerșetor sau hoț?// Copilul m-a întrebat:/ de ce? În lumea asta/ nu e nimic altceva?// Așa e: în lumea asta există doar/ Marea Caspică și Marea Neagră.* (p.52)

Sugerarea absurdului condiției umane este întregită în poemul *În Lhasa*, unde întâlnirea cu un cerșetor tibetan îl provoacă la o nouă confesiune autobiografică, auto-portretistică: *sunt unul dintre cei mai prăpădiți cerșetori:/ zilele trecute, și ieri,/ ca să-mi iasă un singur vers/ și spațiul gol dintre două versuri/ am supt neîncetat laptele/ ce nu vroia să curgă.// (...) Cincizeci de ani au trecut/ de când tot cerșesc cu toată ființa mea/ pentru un singur cuvânt/ și lumea adevărată dintre cuvinte./ Cerșesc în văile acestei lumi,/ pe versanții lumii de dincolo,/ și pe marginea eternității/ universului fără de început/ și fără de sfârșit.// Tu, spirit al unui singur cuvânt!// (...)// Îndrăznesc și eu să mă ridic și să-nțeleg/ culmile unei astfel de cerșetorii?/ Și tot ce am este fericirea mea de a nu fi un hoț/ și nefericirea de a fi un cerșetor, pentru totdeauna.* (p.105).

Bref, poezia lui Ko Un este o confirmarea faptului/presupunerii că Ființa se naște într-

metaforă, că *lumea adevărată* chiar este între cuvinte, între tot ceea ce înseamnă cuvinte, limbaj, langaj, adevăruri, sensuri, dându-i-se Sunetului pur ceea ce este al Lui: *Pe malul vestic al lacului Qinghai/ ascult limba uygurilor./ În acest loc fără limite/ unde orice sens a dispărut,/ în îndepărtare,/ în îndepărtare,/ doar sunetele au mai rămas.// Ascult limba han,/ ascult engleza/ - engleza britanică și pe cea din California./ Pe tărâmul sensurilor nule,/ doar sacralitatea sunetelor a mai rămas.// Voi, sensuri!/ Voi, interpretări ale sensurilor!/ Voi, adevăruri nimicitoare ale acestei planete!/ Ați muncit din greu, mii de ani!/ Acum, e timpul să plecați!// Drum bun!* (p.182-183)

Sunetul perceput ca *realitate a principiilor primordiale, întregul «afară»* care devine «înăuntru» seara, timpul care nu ne aparține, eternitatea și marele început, iată ingrediente care te pot conduce să afirmi: *A fi în viață înseamnă a fi oceanul fără nicio barcă plutind la orizont* (p.191).

Cronicarul preferă însă acest final de poem: *Cu puțin noroc, mă voi transforma/ în iubirea mea de care mi-este dor!* (p.113)

Festivalul Internațional al Aforismului

Dacă sunteți pasionați de aforisme, atunci o să vă bucure vestea că în România, mai precis la Tecuci, va lua ființă primul *Festival Internațional al Aforismului* pentru românii de pretutindeni. Este vorba despre un festival nou de cultură care va avea loc la sediul Fundației Pelin din Tecuci, în primul week-end din octombrie.

Coordonator: scriitorul Vasile Ghica.

Concurenții sunt rugați să trimită câte un grupaj de 50 de aforisme și un micro C.V. (în limba română) pe adresa de e-mail: vasghica@gmail.com sau fundatiapelin@yahoo.com până la data de 15 iunie 2017.

Lucrările vor fi publicate în prima antologie a festivalului, care va fi trimisă și online tuturor participanților la concurs. Premianții vor fi invitați să participe la festivitatea din 5 – 7 octombrie 2017, ce va avea loc, la sediul Fundației Pelin din Tecuci, Str. 1 Decembrie 1918, nr.60, jud. Galați. Cazarea și masa sunt asigurate de către organizatori.

FUNDAȚIA PELIN
TECUCI - ROMÂNIA

ORGANIZEAZĂ
FESTIVALUL INTERNAȚIONAL al AFORISMULUI
- pentru românii de pretutindeni -

Concurenții sunt rugați să trimită câte un grupaj de 50 aforisme și un micro C.V. pe adresa de E-mail :
vasghica@gmail.com
sau fundatiapelin@yahoo.com

Invitați:
- Naji Naaman - Humanist, writer and culture promoter
President Naji Naaman's Foundation for Gratis Culture/FGC
- Alina Breje - Rappresentante "Torino in Sintesi"
L'Associazione Italiana per l'Aforisma

Termen : 15 iunie 2017

5 - 7 Octombrie 2017

Ediția I

Lamentare solară

Te-am auzit strigând de pe cealaltă parte
 A gardului viu.
 M-aș fi oprit să te ascult,
 Dar e un zid de viață între noi,
 O viață care pulsează fără consimțământul meu
 Și care mă incomodează în stabilitatea lui fragilă.
 Plângeai când am strâns penele în pumn
 Și încercai să mă convingi că nu mai e mult
 Până la capătul labirintului,
 Că am fi putut ajunge acolo
 Mână-n mână,
 Dar m-am smucit de lângă tine
 Și am pus zidul ăsta
 De frunze și ochi
 Între drumurile noastre.
 Asta nu înseamnă că nu mai pot să te aud.
 Te-am auzit în fiecare moment.
 Când m-am uitat la Soare
 Și am decis că inima poate să bată
 În cele mai neașteptate ritmuri,
 iar dragostea să se arate
 în cele mai neașteptate forme.
 Când mi-am cerut prin pene și ceară
 Dreptul la
 Invenția propriului zbor,
 Când mi-am privit degetele care se transformaseră
 În lumânări
 Și n-am mai putut să ating
 Pleoapele care refuzau să mai asculte
 Porunca milenară de a-mi apăra ochii de lumina
 Prea multă.
 Te-am auzit.
 Mi-am auzit numele răbufnind
 Dincolo de buzele tale
 Când mi-am uitat efemeritatea
 Și am crezut că aș fi meritat să fiu iubit
 De Soare.
 Te-am auzit,
 Chiar și când am învățat
 Că inima știe să bată ritmurile unor dansuri mult prea
 alerte
 Pentru stângăcia naturii umane.
 Ai fost ultimul care a înțeles,
 Dedal,
 Că om am rămas
 Până în momentul
 În care s-a lăsat peste mine
 Noaptea acvatică
 De care ai încercat să mă previi.

Irina ANGHEL

Un Pilade neacceptat

Credeam cândva
 Că noaptea nu e bună decât pentru
 A vărsa vin pe cămăși prea albe
 Și pentru a contempla stele
 Pentru care nu o să fiu niciodată
 Destul de înalt.
 Dar apoi am atins
 Soarele din părul tău
 Și am pus deoparte paharul cu vin
 Ca să mă îmbăt
 Cu pasiunea pe care o expiri,
 Arzându-mi buzele,
 Infectându-mi plămânii.
Je suis farouche.
 Și pentru puțină vreme
 Lumea mea a avut sens.
 Cinicul și-a găsit cuibul în care nu credea
 Între coastele credinciosului.
 Apoi s-a născut furtuna asta,
 Și înconjurați de tunete și fulgere,
 Marea din ochii tăi
 Își avea valurile bine împăturite,
 Cu o dantelă delicată
 De spumă cuminte.
 Eu mă înecam oricum.
 Doar în ultimele noastre momente
 M-ai văzut cu adevărat,
 Iubire,
 Încându-mă cu aer prea tare,
 Cu cioburi de apă.
 Plămânii refuză să se extindă.
 Ceasul bate miezul nopții
 Și iată-mă agățându-mă disperat de mal.
 Ne împletim degetele
 Ca și cum asta ar fi ultima speranță
 De mântuire.

Premiul I-ai la secțiunea *poezie* al
 Concursului Internațional de creație literară
 Ars Nova Brăila, decembrie 2016.

Luminița DASCĂLU

.....

Nu e de ajuns să spui piei drace
 nici să înalți o rugăciune fierbinte
 trebuie să iei poziție de drepti
 să-ți ridici cu voltă brațele
 să dai capul pe spate
 și să zbori
 treci rapid gonit de frica morții
 de case copaci și nori
 ajungi până la el care te așteaptă pregătit
 și respirați împreună
 la început agitat grăbit
 apoi lent profund
 reținând îndelung în piept aerul
 sau ce altceva o fi pe-acolo

.....

Hainele sunt tot. Le arunci.
 Și pielea, și carnea, și oasele.
 Abia după aceea te privești în oglindă.
 Te vezi multiplicat ca luminițele din tunelul
 de la Menton,
 una după alta,
 luminiță la toate vârstele,
 din toate zilele, clipele,
 forme, culori, mirosuri.
 Te sfătuiesc să intri în oglindă
 și să treci nepăsător pe lângă ele,
 să mergi înainte,
 drept,
 până la lumina adevărată
 cea de dincolo.
 Găsește-o,
 mănânc-o
 până crește pe tine, la loc
 mană strălucitoare.

Întâlnirea

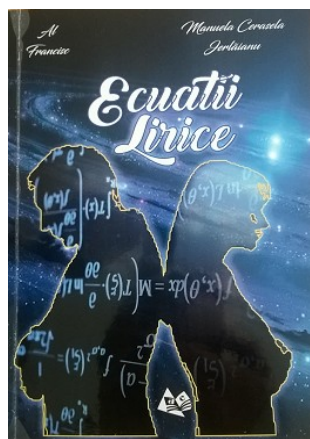
Zi de zi
 văd o țară nouă din alt ținut
 de pe un continent necunoscut
 oameni cu obiceiuri diferite
 vorbesc limbi neștiute.
 Îi presimt de când deschid ochii
 îi las să aștepte cât îmi beau ceaiul
 apoi
 are loc
 în oglindă
 călătoria
 și întâlnirea cu ei.

Mi se propune

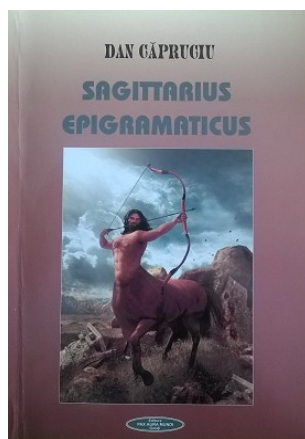
Mi se propune oficial
 de la microfonul unui prezidiu
 în costume și cravate
 cu aranjamente florale
 tehnologie și strategie
 mi se propune cu glas tare
 în fața poporului
 cu martor
 notar
 și avocat
 cu ghilotina în culise
 și scaunul electric la arlechin
 mi se propune
 cu sfântul calabalâc din dotare
 da mi se propune cu pistolul la tâmplă
 să mă îndrăgostesc
 și doamne ce bine funcționează.

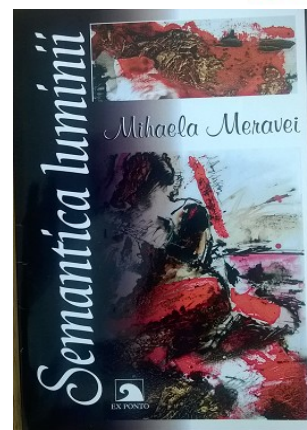
Candiano Priceputu,
Poezii.
Brăila,
Editura Proilavia, 2016.

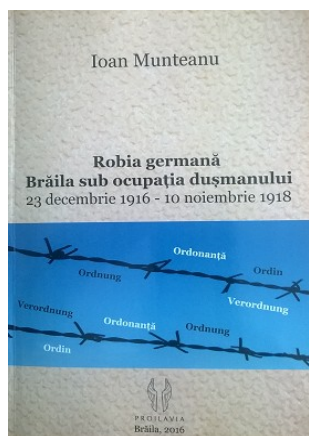
Al Francisc, Manuela Cerasela Jerlăianu.
Ecuatii lirice.
Adjud,
Editura Armonii Culturale, 2016.

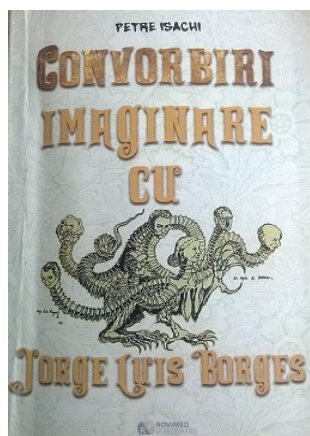
Dan Căpruciu – coord.,
Sagittarius Epigrammaticus.
Galați,
Editura Pax
Aura Mundi, 2016.

Mihaela Meravei,
Semantica luminii.
Constanța,
Editura Ex Ponto, 2016.

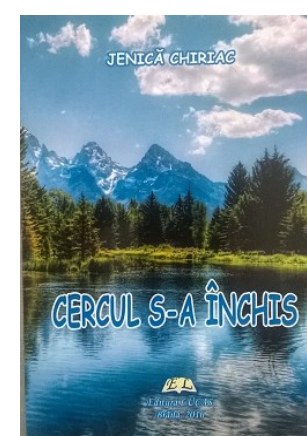
Ioan Munteanu,
Robia germană
Brăila sub ocupația dușmanului.
Brăila,
Editura Proilavia, 2016.

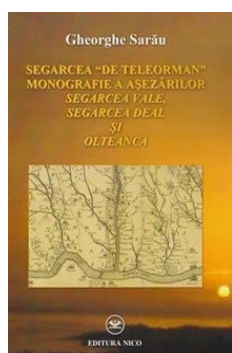
Petre Isachi
Convorbiri imaginare
cu Jorge Luis Borges.
Bacău,
Editura Rovimed
Publishers, 2016.

Ars stilus - Antologie
de texte a atelierului
Arta de a scrie.
Brăila,
Editura Proilavia, 2016.

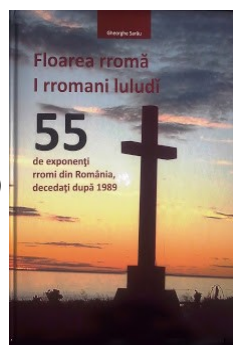

Jenică Chiriac,
Cercul s-a închis.
Brăila,
Editura Lucas, 2016.

Gheorghe Sarău.
Floarea rroma (I rromani lulud'i)
55 de exponenți rromi
din România,
decedați după 1989.
București,
Editura Vanemonde, 2016.

Gheorghe Sarău,
Segarcea de Teleorman
monografie a așezărilor
Segarcea Vale, Segarcea Deal
și Olteanca.
Tîrgu Mureș,
Editura Nico, 2016.

Dana Borcea,
Pe genunchii lumii.
Satu Mare,
Editura Inspirescu, 2016.

Cătălin Lungu,
Fugara.
Brăila,
Editura Proilavia, 2017.

Dragobetele sărută fetele - emoționant eveniment folcloric organizat în comuna Siliștea județul Brăila

Primăria și Consiliul Local al Comunei Siliștea din județul Brăila, Școala Gimnazială Siliștea, Ansamblul folcloric *Spicul* și revista *InfoZone* au prezentat în ziua de 18 martie 2017 spectacolul folcloric *Dragobetele sărută fetele*.

Invitații speciali ai zilei au fost Ansamblul Folcloric *Cununa Bărăganului* din comuna Săveni, județul Ialomița. Evenimentul s-a desfășurat la Căminul Cultural din comuna Siliștea.

Începând cu ora 13, Gabriela Popa a urcat pe scenă în rolul de prezentatoare a întregului program de cântece, dansuri, obiceiuri și datini populare dedicate zilei Dragobetelui- ziua îndrăgostiților în tradiția populară.

În deschiderea programului s-a ținut un moment de reculegere în memoria artistei de muzică populară *Ileana Ciuculete* pe care am avut bucuria să o avem în spectacol pe data de 28 septembrie 2016 la *Sărbătoarea Gospodarului Siliștean*.

Deschiderea celei de-a IV-a ediții a evenimentului s-a făcut de către primarul Ilie Efteme, gazda șezătorii, care a mulțumit oaspeților și a urat succes artiștilor.

Spectacolul a început cu proiecția filmului *Clipiri* un excepțional film despre istoria multietnică a Brăilei și a continuat cu sceneta șezătorii tradiționale de Dragobete realizată de Ansamblul *Spicul Senior* după scenariul profesorului etnolog Mariana Chiriță. Pe scenă au mai evoluat încântând numerosul public Ansamblul *Cununa Bărăganului* din comuna Săveni, județul Ialomița, formația *Spicul Mini Junior* și Ansamblul *Spicul Junior* ultimele din comuna gazdă Siliștea.

Virgil ANDRONESCU

Au cântat Stan Alexia și Bianca Mirică soliste ale Ansamblului *Spicul Junior*.

Pe întreaga durată a spectacolului cât și după emoționantul moment primarul Ilie Efteme a fost alături de oaspetele său, doamna primar al Comunei Săveni din județul Ialomița, Mirela Drăgoi și a participat la buna organizare a evenimentului.

A fost un spectacol foarte bine organizat. Un eveniment unde micii artiști au fost răsplătiți cu diplome și trofee din partea revistei *InfoZone*, iar doamnele și domnișoarele au primit în dar flori din partea primarului Ilie Efteme. Participanții au fost serviți pe toată durata evenimentului cu dulciuri pregătite de gospodinele localității.

